

**PUOLUSTUSVOIMAT- KIRJANPITOYKSIKÖN
TOIMINTAKERTOMUS JA
TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2012**

1.	TOIMINTAKERTOMUS	2
1.1.	Johdon katsaus	2
1.2.	Vaikuttavuus	4
	1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus	4
	1.2.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	9
1.3.	Toiminnallinen tehokkuus	10
	1.3.1. Toiminnan tuottavuus	10
	1.3.2. Toiminnan taloudellisuus	11
	1.3.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	13
	1.3.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	15
1.4.	Tuotokset ja laadunhallinta	16
	1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	16
	1.4.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	17
1.5.	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	18
1.6.	Tilinpäätösanalyysi	21
	1.6.1. Rahoituksen rakenne	21
	1.6.2. Talousarvion toteutuminen	21
	1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma	22
	1.6.4. Tase	25
1.7.	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	27
1.8.	Arviointien tulokset	28
1.9.	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	29
2.	TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA	30
3.	TUOTTO- JA KULULASKELMA	35
4.	TASE	36
5.	LIITETIEDOT	38
6.	ALLEKIRJOITUS	57

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Lakisääteisten tehtävien toteutuksen lisäksi puolustusvoimien vuoden 2012 toiminnassa hallitsevana on ollut puolustusvoimauudistuksen suunnittelu, valmistelu ja toimeenpano. Tehtävien toteutukseen on vaikuttanut merkittävästi puolustusvoimien rahoituksen leikkaus, minkä vuoksi toiminnan määrällistä tasoa vuonna 2012 jouduttiin madaltamaan vuoteen 2011 verrattuna lähes kaikilla alueilla, lukuun ottamatta tilannekuvan ylläpitoa, aluevalvontaa ja alueellisen koskemattomuuden turvaamisen valmiutta. Toiminnan supistukset varsinkin asevelvollisten koulutuksessa vaikuttavat kielteisesti sodan ajan puolustusvoimien suorituskykyyn aina 2020-luvulle saakka. Puolustusvoimauudistuksen valmistelu samaan aikaan, kun budjettia merkittävästi leikataan, yhdessä sen seikan kanssa, että myös palkattu henkilöstö vähenee jo uudistuksen valmisteluvaiheessa eikä lisävoimavaroja ole käytettävissä uudistuksen valmisteluun, aiheuttaa huomattavaa lisäkuormitusta henkilöstölle. Uudistustyössä on kuitenkin pysytty suunnitellussa aikataulussa.

Puolustusvoimien strategisessa suunnittelussa laadittiin Puolustusvoimien kehittämisohjelma 2013-2024. Se määrittää kehittämisen perusajatuksen sekä ylläpidettävät ja kehitettävät suorituskyvyt kehittämisohjelmakaudella. Kehittämisohjelmaan on integroitu puolustusvoimien kansainvälisen yhteensopivuuden kehittämistavoitteet koko puolustusvoimissa.

Puolustusvoimien operatiivinen suunnittelu toteutettiin rinnakkaisena prosessina puolustushaarojen kanssa. Uudistetun taistelutavan koulutus aloitettiin eräissä maavoimien joukko-osastoissa.

Puolustusvoimauudistuksen eräänä tavoitteena on palauttaa puolustusvoimien menorakenne tasapainoon. Tuloksena on tehtäviinsä kykenevä ja valtion varoja taloudellisesti käyttävä puolustusvoimat, joka on lähellä kansalaisia ja arvostettu työpaikka. Henkilöstön työilmapiirikyselyjen mukaan puolustusvoimat on tässä vaiheessa onnistunut erityisen hyvin palkatulle henkilöstölle viestinnässä ja johtamisessa ja lisäksi sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien informoinnissa. Myös yhteistyö joukkotiedotusvälineiden kanssa on onnistunut hyvin.

Tuki muille viranomaisille toteutettiin laadukkaasti edellisten vuosien tapaan. Virka-aputehtäviä suoritettiin 470. Yhteistyösopimukset keskusvirastojen kanssa ja virka-apuohjeistus on päivitetty.

Suomi osallistui tarkastelujaksolla seitsemään kriisinhallintaoperaatioon sekä kolmeen sotilastarkkailijaoperaatioon. Sotilaallisen kriisinhallinnan painopiste oli vuonna 2012 Libanonin operaation perustamisessa ja keskittämisessä toimialueelle sekä Afganistanin operaatiossa ja sen jatkosuunnittelussa.

Puolustusvoimat saavutti pääosin vuodelle 2012 asetetut madalletut tulostavoitteet. Vuoden aikana tehdyillä resurssien kohdentamisilla pyrittiin varmistamaan madalletun toiminnan tason säilyminen myös vuoden 2013 aikana.

Madallettu toiminnan taso näkyi käytännössä maastoharjoitusten, alus- ja lentotoiminnan sekä kertausharjoitusmäärien vähenemisenä. Käytettävissä olevilla resursseilla voitiin varmistua palveluksen turvallisesta toteutumisesta ja yksilöiden koulutustasosta. Sen sijaan toiminnan taso on riittämätön joukkojen suorituskyvyn rakentamisen ja ylläpidon kannalta. Vajaaksi jäävää joukkojen suorituskykyä ei kyetä myöhemmin kertausharjoituksilla korjaamaan.

Koska varusmieskoulutuksen maastoharjoitusten määrä jää rahoitussyistä vuonna 2013 pääpiirtein vuoden 2012 leikatulle tasolle ja koska kertausharjoituksissa koulutettavien reserviläisten määrää voidaan vuonna 2013 nostaa vain vähän, jatkuvat vuosien 2012-2014 kielteiset vaikutukset reservin koulutustasoon edelleen, ulottuen aina 2020-luvulle. Puolustusvoimauudistuksen säästötavoitteiden saavuttaminen on välttämätöntä, jotta toiminnan määrä voidaan vuonna 2015 nostaa vaadittavalle tasolle. Puolustusvoimauudistuksen onnistumisen tämän hetkisenä riskinä on mahdollinen säädösmuutosten viivästyminen erityisesti henkilöstötoimenpiteiden aikataulujen kannalta. Lisäksi riskiksi voivat muodostua palvelutoimintojen ja tietojärjestelmien yhdistämisen haasteet Puolustusvoimien palvelukeskuksen ja Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen rakentamisessa. Muilta osin uudistus jatkuu suunnitellulla tavalla myös vuoden 2013 aikana.

Vaikka uudistuksen tavoitteet saavutetaankin, on pidemmän ajan suurimpana haasteena puolustusvoimien rahoituksen tason riittämättömyys vuodesta 2016 alkaen. Mikäli puolustusbudjetit jäävät nyt määritetyille vuoden 2015 tasolle, joudutaan Suomen sotilaallisen puolustuksen perustekijät määrittämään uudelleen, sillä mainitulla rahoitustasolla puolustusvoimat ei enää vuosikymmenen lopussa ja 2020-luvun alussa kykene suorittamaan lakisääteisiä tehtäviään ennen kaikkea siksi, että rahoitus ei riitä puolustusmateriaalitarpeiden täyttämiseen.

1.2. Vaikuttavuus

1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus

PUOLUSTUSVOIMAUUDISTUS

Tulostavoite: Puolustusvoimat on laatinut suunnitelman uudistuksen perusteista, luonut valmiudet poliittiselle päätöksenteolle tammikuussa 2012, jatkaa sopeuttamistoimia ja luo valmiudet uudistuksen toimeenpanolle.

Puolustusvoimauudistukseen liittyvät tavoitteet täsmentyvät poliittisten linjausten valmistuessa sekä suunnittelun edetessä.

Tulostavoite on saavutettu (4). Puolustusvoimauudistuksen suunnittelu ja toimeenpano vuonna 2012 on toteutettu tulossopimuksen ja puolustusministeriön muun ohjauksen mukaisesti.

PUOLUSTUSVOIMIEN TOIMINNAN SOPEUTTAMINEN 2012

Tulostavoite: Puolustusvoimat supistaa asevelvollisten koulutusta siten, että koulutettujen reserviläisten määrä vuonna 2012 on vähintään 2000 reserviläistä ja kotiutuvien varusmiesten keskimääräinen maastovuorokausien määrä on vähintään 23 msvrk.

Kertausharjoituksissa koulutettiin 4321 reserviläistä ja varusmiesten keskimääräinen maastovuorokausien määrä oli 25 msvrk.

Tulostavoite: Puolustusvoimat supistaa lentotuntien määrää niin, että vuonna 2012 lentotunnit ovat enintään HN 8000 flh, HW 4400 flh ja NH-90 1650 flh.

Lentotunnit olivat HN 8071 flh, HW 4306 flh ja NH-90 1414 flh.

Tulostavoite: Puolustusvoimat supistaa alusvuorokausien määrää niin, että vuonna 2012 alusvuorokausien määrä on enintään 1100 alusvrk.

Alusvuorokaudet olivat 1003.

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa sisäisten toimintamenojen säästösuunnitelman mukaisia toimia vuonna 2012.

Tulostavoite on saavutettu (4).

Tulostavoite: Puolustusvoimat valmistelee tarvittavat perusteet säädösmuutoksille varusmiespalveluksen lyhentämiseksi viidellätoista vuorokaudella 1.2.2013 alkaen.

Tulostavoite on saavutettu (4). Varusmiespalvelusaika lyheni 15 vuorokaudella 1.2.2013 alkaen.

Tulostavoite: Puolustusvoimat aloittaa ELKAKOP -hankkeen toimeenpanon 2012. Tavoitteena on saavuttaa noin 7 milj. euron säästöt 1.1.2013 alkaen.

Tulostavoite on saavutettu (4). Ampumatarvikkeiden ja räjähteiden elinkaarenhallinnan yhteistyömallin käyttöönottoprojekti, ELKAKOP -projekti, eteni suunnitelmallisesti siten, että vuoden 2012 lopussa lakkautettiin Räjähdelaitos sekä Koeampumalaitos ja perustettiin 1.1.2013 Räjähdekeskus. Projektilla tavoitellaan 7 milj. euron säästöjä 1.1.2013 alkaen. Arvion mukaan tähän tavoitteeseen päästään.

Tulostavoite: Puolustusvoimat laatii puolustusministeriölle 31.8.2012 mennessä selvityksen maavoimien materiaalin kunnossapidon jatkokehittämisestä niin, että kunnossapito voidaan toteuttaa nykyistä kustannustehokkaammin 1.1.2014 alkaen.

Kunnossapidon kehittämisen työtä on jatkettu puolustusministeriön ohjauksen mukaisesti muun muassa käynnistämällä KUPI15 -työryhmä marraskuussa 2012. Samassa yhteydessä käynnistettiin myös merivoimien kunnossapidon kehittäminen.

Tulostavoite: Puolustusvoimat tekee puolustusministeriölle 29.2.2012 mennessä esityksen sotilassoittotoiminnan kehittämistä niin, että sotilassoittokuntien määrä on nykyistä pienempi ja sotilassoittotoiminta toteutetaan nykyistä kustannustehokkaammin 1.1.2014 alkaen.

Sotilassoittokuntien kehittäminen siirrettiin vuoden 2012 alussa puolustusministeriön ohjauksella samaan rytmiin puolustusvoimauudistuksen kanssa ja tähän liittyvä Pääesikunnan esitys kehittämisestä jätettiin puolustusministeriölle täten tulossopimuksesta poiketen vasta 3.5.2012.

Tulostavoite: Puolustusvoimat tekee puolustusministeriölle 31.3.2012 mennessä esityksen vaatetushuollon kehittämistä niin, että vaatetushuolto toteutetaan nykyistä kustannustehokkaammin 1.1.2014 alkaen.

Vaatetushuollon kehittäminen (VAATKE) jatkui ministeriön ohjauksen mukaisesti.

SUOMEN SOTILAALLINEN PUOLUSTAMINEN

Tulostavoite: Puolustusvoimilla on riittävän ennakkovaroituksen antava sotilasstrateginen tilannekuva.

Valtakunnallinen tiedustelun tilannekuva on ylläpidetty vaaditulla tasolla 4,0.

Sotilastiedustelu on muodostanut ja ylläpitänyt tiedustelun tilannetietoisuuden ja toimintaympäristön kokonaisvaltaisen tiedusteluanalyysin siten, että ne mahdollistavat strategisen ja operatiivisen ennakkovaroituksen, puolustussuunnittelun sekä oikea-aikaisen ja ennakoivan päätöksenteon.

Tulostavoite: Puolustusvoimilla on kyky valvoa alueellinen koskemattomuus sekä ennalta ehkäistä ja tarvittaessa torjua alueloukkaukset.

Kyky valvoa alueellinen koskemattomuus sekä ennaltaehkäistä ja tarvittaessa torjua alueloukkaukset on ylläpidetty vaaditulla tasolla 4,0.

Puolustusvoimat on ylläpitänyt ennakoivan päätöksenteon mahdollistavaa puolustusvoimien yhdistettyä tilannekuvaa vaaditulla tasolla. Tilanteen seuranta on ollut jatkuvaa ja tilannekuvan jakaminen on mahdollistanut oikea-aikaisen päätöksenteon ja valmiuden säätelyn.

Alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen suorituskyky on pidetty valmiusvaatimusten mukaisena. Aluevalvonnan ajallinen ja alueellinen kattavuus on kyetty pitämään käsketyllä tasolla. Aluevalvonnan havaitsemat poikkeamat olivat normaalitasolla.

Tulostavoite: Puolustusvoimilla on valmius torjua sotilaallisen voiman käyttö tai sillä uhkaaminen koko maan alueella.

Valmius torjua sotilaallisen voiman käyttö tai sillä uhkaaminen on ylläpidetty vaaditulla tasolla 4,0.

Puolustusvoimilla on valmius joukkojen (joustavaan) perustamiseen sekä joukkojen ja suorituskykyjen käyttämiseen tavoitteen mukaisesti. Puolustusvoimien valmiutta, valmiuden

kohottamiskykyä ja suorituskkyä on ylläpidetty tilanteen edellyttämällä valvonta-, johtamis-, suunnitelma- ja toimeenpanovalmiudella sekä harjoitustoiminnalla.

MUIDEN VIRANOMAISTEN TUKEMINEN

Tulostavoite: Puolustusvoimilla on valmius tukea muita viranomaisia päätehtävänsä vaarantamatta.

Valmiutta tukea muita viranomaisia päätehtävää vaarantamatta on ylläpidetty vaaditulla tasolla 4,0.

Puolustusvoimat on ylläpitänyt tavoitetason mukaista virka-apuvalmiutta. Vuoden 2012 aikana kaikki virka-aputehtävät on kyetty toteuttamaan. Yhteistoimintaa ja tiedonvaihtoa muiden viranomaisten kanssa kehitettiin edelleen päivittämällä yhteistoimintasopimukset keskeisimpien keskushallintotason viranomaistahojen kanssa. Osana puolustusvoimien hallintonormi 2015 työtä on käynnistetty suunnittelu, millä saatetaan viranomaisyhteistoiminta vastaamaan puolustusvoima-uudistuksen mukaista puolustusvoimien hallintorakennetta vuonna 2015.

OSALLISTUMINEN SOTILAALLISEEN KRIISINHALLINTAAN

Tulostavoite: Puolustusvoimat toteuttaa sille osoitetut kriisinhallintatehtävät. Puolustusvoimilla on valmius osallistua uusiin operaatioihin ja koulutus- ja neuvontatehtäviin.

Osallistuminen sotilaalliseen kriisinhallintaan on toteutettu vaaditulla tasolla 4,0.

Puolustusvoimat on tarkastelujaksolla osoittanut joukot ja materiaalin seitsemään kriisinhallinta-operaatioon sekä kolmeen sotilastarkkailijaoperaatioon.

HALLITUKSEN STRATEGISEN TOIMEENPANOSUUNNITELMAN (VNpp 5.10.2011) MUKAISET KÄRKIHANKKEET

Kansallinen kyberturvallisuusstrategiatyö (PLM vastuuministeriö):

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu Turvallisuus- ja puolustusasiantuntijajohdantamaan kansalliseen kyberstrategiatyöhön sekä turvaa tätä työtä tukevien kansainvälisten harjoitusten resurssit.

Osallistuminen kansalliseen kyberstrategiatyöhön toteutettiin vaaditulla tasolla 4. Pääesikunnan johtamisjärjestelmäosasto osallistui asiantuntijana kansallisen kyberstrategian valmisteluun. Kyberstrategian julkaisemisen jälkeen jatketaan strategian mukaisten toimenpiteiden suunnittelua ja jalkauttamista. Kansainvälisistä harjoituksista on laadittu suunnitelma ja sen vaatimat resurssit on allokoitu.

Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma (OKM vastuuministeriö):

Tulostavoite: Puolustusvoimat osallistuu Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman toteuttamiseen sekä nuorten yhteiskuntatakuutyöryhmän työskentelyyn. Työryhmän tavoitteiden mukaisesti puolustusvoimat tarjoaa varusmiespalveluksesta kotiutuneille harjoittelupaikkoja osoitetun erillisen suunnitelman mukaisesti sekä kehittää varusmiesten ja reserviläisten sosiaalista asemaa.

Tulostavoite on saavutettu vaaditulla tasolla 4. Puolustushallinnon vastuualueelle kuuluvat Lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman strategiset informaatio-ohjaus -tavoitteet liittyvät varusmiesten osallisuuden, yhdenvertaisuuden sekä sosiaalisen ja taloudellisen tuen vahvistamiseen.

Varusmiesten opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksien parantaminen jo palvelusaikana on kirjattu Nuorisotakuu 2013-ohjelmaan toimenpide-ehdotuksineen. Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) koordinoimassa Aikalisä-toiminnassa yhdessä puolustusvoimien ja kuntien kanssa on huomioitu erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien varusmiesten opinto- ja työuraohjauksen voimistaminen.

Meri- ja ilmavoimat ovat järjestäneet yhteensä 4 puolustushaarakohtaista Varusmiestoimikuntapäivää, joiden tekemät varusmiesten palvelusolosuhteiden parantamiseksi (AseVL 42 §) suunnatut aloitteet on huomioitu VMTK-sihteeristön kokoamassa etuuksien kehittämissuunnitelmassa.

Muut kärkihankkeet:

Tulostavoite: Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelma

Puolustusvoimat saavutti tuottavuusohjelman ensimmäisen vaiheen tavoitteet vuoden 2011 loppuun mennessä. Vuoden 2011 syksystä alkaen tuottavuutta on tarkasteltu valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmalla. Puolustusvoimauudistus on edellä mainitussa ohjelmassa puolustushallinnon kärkihankkeena.

MUUT TAVOITTEET

Puolustusministeriön räjähdepäätös:

Tulostavoite: Puolustusvoimat toteuttaa räjähdevarastointiin ja räjähdeturvallisuuteen liittyvät toimenpiteet ministeriön ohjauksen mukaisesti.

Puolustusvoimat kehittää räjähdevarastoinnin tilannekuvaa siten, että se sisältää räjähdevarastoinnin nykytilan ja nykyistä yksityiskohtaisemman ennusteen varastointitarpeen kehittymisestä ottaen huomioon puolustusvoimauudistuksen vaikutukset materiaalin hankintaan ja elinkaaren hallintaan.

Räjähdeturvallisuutta ja -varastointia on kehitetty tavoitteena saada operatiiviset tarpeet huomioon ottava ja normit täyttävä räjähdevarastointi valmiiksi vuoden 2020 loppuun mennessä.

Sotilasräjähdemääräys 2011 on päivitetty Sotilasräjähdemääräys 2013:ksi. Sotilasräjähdemääräys 2013 on ollut voimassa 1.1.2013 alkaen.

Puolustusministeri on asettanut puolustushallinnon sisäisen työryhmän laatimaan selvityksen koskien räjähteiden varastointia, valvontaa, tarkastuksia, turvallisuutta ja niihin liittyviä järjestelyitä. Työryhmä on kokoontunut suunnitelmansa mukaisesti kuusi kertaa ja tutustunut varastointijärjestelyihin Hartolan aluevarastoalueella. Työryhmä on kuullut toimeksiannon mukaisesti kokouksissaan puolustushallinnon asiantuntijoita. Lisäksi on perustettu Pääesikunnan logistiikkaosaston johtama työryhmä, joka selvittää mahdollisuudet räjähteiden hävittämisen tehostamiseen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus:

Tulostavoite: Puolustusvoimat ottaa toiminnassaan huomioon sukupuolten välisen tasa-arvon ja henkilöstön yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden toteutumisen. Tämä koskee puolustusvoimien koko henkilöstöä: palkattua henkilöstöä, asevelvollisia sekä kriisinhallintahenkilöstöä. Epäasiallisen kohtelun ehkäisyä ja työpaikkakäsittelyä koskeva voimassa olevan ohjeen toimintatavat saatetaan käytäntöön ja tavoitteena on nollatoleranssi.

Puolustusvoimat hyödyntää alan tutkimustietoa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia päivitettäessä. Sukupuolivaikutusten arviointia ja henkilöstön yhdenvertaista kohtelua pidetään suunnittelun ja toiminnan peruslähtökohtana.

Jokaiselle varusmiehelle annetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden koulutusta, jonka tavoiteasetannassa ja sisällössä hyödynnetään varusmiehille suunnatun tasa-arvokyselyn tuloksia.

Puolustusvoimat jatkaa toimenpiteitä, joilla naisten ja miesten työtyytyväisyyden ero minimoidaan. Työilmapiirikyselyjen tuloksia käytetään tyytymättömyyttä aiheuttavien asioiden selvittämisessä ja yksilöityjen kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Puolustusvoimat edistää naisten hakeutumista sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin sekä varmistaa kriisinhallintaoperaatioiden ja -organisaatioiden tasa-arvoasiantuntijuuden.

Tulostavoite on saavutettu vaaditulla tasolla 4. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämistä on jatkettu hallintoyksiköissä Pääesikunnan ohjeiden mukaisesti. Puolustusvoimiin perustettiin vuonna 2012 valtakunnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä. Työryhmän tehtäviä ovat mm. tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen sekä siihen liittyvien vahvuuksien ja kehittämistarpeiden selvittäminen, osallistuminen suunnitelmien ja ohjeiden kehittämiseen, sukupuolivaikutusten arvioinnin kehittäminen, muun yhteiskunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön seuranta sekä sotilaallisen kriisinhallinnan gender-toiminnan koordinaatioon osallistuminen.

Yhdenvertaisuutta on edistetty osallistumalla EU:n komission rahoittamaan ja sisäasiainministeriön koordinoimaan ”yhdenvertaisuus etusijalle” (YES) -hankkeeseen. Puolustusvoimat on osallistunut vuonna 2012 ulkoasiainministeriön johtamaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaan 1325 perustuva kriisinhallinnan gender-toimintaa käsittelevän seurantaryhmän työhön. Puolustusvoimat on osallistunut myös ulkoasiainministeriön johtaman sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksia kehittävän LHBT-työryhmän työhön ja oikeusministeriön johtaman perus- ja ihmisoikeusverkoston työhön.

Materiaalinen valmius:

Tulostavoite: Puolustuskyvyn kehittäminen (ml. materiaallinen valmius) toteutetaan verkottuneen puolustuksen periaatteiden mukaisesti.

Tulostavoite on saavutettu vaaditulla tasolla 4. Kesäkuussa 2012 allekirjoitettu puolustusvoimien kehittämisohjelma 2013-2024 jatkaa aiemman kehittämisohjelman 2009-2020 periaatetta, jossa puolustuskyvyn kehittäminen perustuu pääosin puolustushaarojen ja toimialojen suorituskykyjen yhteisiin käyttömahdollisuuksiin.

Asevelvollisuuden kehittäminen:

Tulostavoite: Asevelvollisuuden kehittäminen ja joukkotuotantojärjestelmän toimivuus varmistetaan.

Tulostavoite on saavutettu vaaditulla tasolla 4. Yleistä asevelvollisuutta ja joukkotuotantojärjestelmän toimivuutta on kehitetty Suomalainen asevelvollisuus -raportin suositusten pohjalta.

Varusmiesten palveluaikoja lyhennettiin 15 vuorokaudella 1.2.2013 alkaen. Uudet koulutuksen sisältövaatimukset on valmisteltu. Poistuman pienentämismahdollisuuksia on edelleen selvitetty. Asevelvollisten sosiaalis-taloudellista asemaa on parannettu laatimalla esitys varusmiesten ja -naisten päivärahojen korottamiseksi. Asevelvollisten informaatiopalvelujen kehittäminen on käynnistetty. Taistelijan simulaattorinhankinta on valmisteltu.

Tulostavoite: Puolustusvoimat edistää poikkihallinnollisella yhteistyöllä varusmieskoulutuksen hyväksiluettavuutta siviiliopinnoissa ja varusmiesaikana hankitun osaamisen hyödyntämistä muualla yhteiskunnassa. Siviilikoulutus ja työkokemus huomioidaan asevelvollisuusaikana mahdollisuuksien mukaan.

Varusmieskoulutuksen hyväksiluettavuutta siviiliopinnoissa ja varusmiesaikana hankitun osaamisen hyödyntämistä muualla yhteiskunnassa on kehitetty uudistamalla palvelustodistus. Maanpuolustuskorkeakoulu on toteuttanut johtaja- ja kouluttajakoulutuksen hyväksiluettavuuteen tähtäävän pilotoinnin yhdessä Aalto-yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston kanssa. Siviilikoulutuksen ja työkokemuksen huomioimisen kehittäminen on otettu osaksi varusmiesten alkukyselyn pilotointia.

Henkilöstöturvallisuus:

Tulostavoite: Puolustusvoimat jatkaa henkilöstöturvallisuuden hanketta.

Tulostavoite on saavutettu vaaditulla tasolla 4. Henkilöturvallisuuden kehittäminen on jatkunut hankesuunnitelman mukaisesti vuoden 2012 aikana. Henkilöturvallisuuden toimintatapoja ja -menetelmiä on testattu.

Hallituksen vuoden 2012 talousarvion mukaiset tavoitteet:

Tulostavoite: Edellä olevan lisäksi puolustusvoimat sitoutuu toteuttamaan Hallituksen vuoden 2012 talousarvioehdotuksessa luvuissa 27.10 (sotilaallinen maanpuolustus) ja 27.30 (sotilaallinen kriisinhallinta) esitetyt tulostavoitteet.

Puolustusvoimat on toteuttanut hallituksen talousarvioesityksessä 2012 esitetyt tavoitteet asetetun tavoitetason mukaisesti.

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan valtion yhteisellä arviointiasteikolla 1 - 5. Arviointiasteikossa 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei toteutunut, 3 = Tavoite on osittain toteutunut, 4 = Tavoite on saavutettu ja 5 = Tavoite on ylitetty.

1.2.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Puolustusministeriö ei ole asettanut siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuutta koskevia tulostavoitteita.

1.3. Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1. Toiminnan tuottavuus

TOIMINNALLISET TULOSTAVOITTEET	2010 TOTEUMA	2011 TOTEUMA	2012 TOTEUMA	2012 ²⁾ ARVIO
Tuottavuus				
Varusmiesten koulutusvuorokaudet/koulutuksen henkilötyövuosimäärä ¹⁾	1 851	1 841	1 978	1 800
Pääesikunnan, puolustushaarojen ja sotilasläänien esikuntien henkilötyövuosimäärä/puolustusvoimien henkilötyövuosimäärä yhteensä ¹⁾	0,12	0,10	0,11	0,10
Materiaalin kunnossapidon korjaamo-, huolto- ja kunnossapitotoiminnan henkilö- työvuosimäärä ¹⁾	3 622	3 606	3 439	-
Henkilötyövuodet tulosalueittain ¹⁾ 27.10.01				
Tilannekuva ja aluevalvonta	2 087	2 077	2 085	2 078
Valmius/maavoimat	6 416	6 476	6 388	6 439
Valmius/merivoimat	1 708	1 701	1 621	1 731
Valmius/ilmavoimat	2 332	2 322	2 284	2 335
Valmius/Pääesikunta	1 664	1 645	976	1 006
Valmius/yhteiset	275	282	277	271
Muiden viranomaisten tukeminen	1	1	1	1
Sotilaallinen kriisinhallinta	219	201	213	219
Yhteensä (htv)	14 702	14 705	13 845	14 080
Kannattavuus				
Maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-% on vähintään	126	115	102	110

¹⁾ Henkilötyövuositoteumaa ei ole saatavissa vuoden 2011 osalta tulosalueittain/toiminnoittain. Arvion mukaan vuonna 2011 henkilötyövuosien väheneminen kohdistui pääosin merivoimien ja maavoimien valmius -tulosalueeseen.

²⁾ 2012 Arvio on tulossopimuksen mukainen arvio

Varusmiesten koulutusvuorokaudet/koulutuksen henkilötyövuosimäärä on laskettu SAP-tietojärjestelmän koulutusvuorokausien ja henkilötyövuosien toteumalukujen pohjalta. Vuoden 2012 koulutusvuorokausien määrä on ollut noin 260 000 koulutusvuorokautta edellisvuotta korkeampi ja varusmieskoulutukseen kohdennettujen henkilötyövuosien määrä noin 80 henkilötyövuotta vuoden 2011 toteuma-arviota alhaisempi, mikä aiheuttaa koulutusvuorokausien määrän henkilötyövuotta kohden nousun.

Varusmiesten koulutusvuorokausien määrän nousun vuodesta 2011 vuoteen 2012 arvioidaan osittain aiheutuvan järjestelmämuutokseen liittyvästä laskentaperusteesta. Vuoden 2012 koulutusvuorokausitoteuma sisältää kalenterivuodelle kohdistuvat koulutusvuorokaudet. Vuonna 2012 toimintoalueille kohdentumattomia henkilötyövuosia oli yhteensä noin 300 henkilötyövuotta. Toimintoalueille kohdentumattomista henkilötyövuosista arvioidaan varusmieskoulutuksen toimintoalueelle kohdistuvan noin 100 henkilötyövuotta, jolloin vuoden 2012 henkilötyövuosimäärä olisi noin 15 henkilötyövuotta vuoden 2011 arvioitua tasoa korkeampi.

Vuonna 2012 puolustusvoimien henkilötyövuosimäärä oli 787 henkilötyövuotta alhaisempi kuin

arvio vuoden 2011 henkilötyövuositoteumasta. Puolustusvoimien ruokahuollon yhtiöittäminen 1.1.2012 alkaen vähensi puolustusvoimien henkilötyövuosia 538 henkilötyövuotta. Muutos Pääesikunnan valmiuden tulosalueen henkilötyövuositoteumassa vuosien 2011 ja 2012 välillä on aiheutunut pääosin siirtymisestä ruokahuollon kumppanuustoimintaan. Puolustusvoimien ruokahuollon yhtiöittämisen aiheuttama henkilötyövuosivähennys kohdistuu Pääesikunta ja alaiset laitokset -tulosityksikölle.

HENKILÖTYÖVUODET TULOYKSIKÖITTÄIN 27.10.01	2010 TOTEUMA	2011 TOTEUMA	2012 TOTEUMA
Pääesikunta ja alaiset laitokset (sis. MPKK)	2 991 (316)	3 256 (320)	2 670 (318)
Maavoimat	6 758	6 760	6 668
Merivoimat	1 910	1 866	1 812
Ilmavoimat	3 043	2 750	2 695
Yhteensä	14 702	14 632	13 845

1.3.2. Toiminnan taloudellisuus

TALOUDELLISUUS	2010 TOTEUMA	2011 TOTEUMA	2012 TOTEUMA	2012 ARVIO
Varusmiespäivän hinta (euroa)	46	48	49	45
Reserviläispäivän hinta (euroa)	151	151	238	151

Varusmiespäivän hinta ja reserviläispäivän hinta on laskettu tarkasteluvuoden varusmieskoulutuksen ja reserviläiskoulutuksen määrärahan käyttöön (kassamenot) sekä varusmiesten palvelusvuorokausiin ja kertausharjoitusvuorokausiin pohjautuen. Hinta sisältää kiinteät henkilöstömenot. Kiinteät tilahallinnan menot eivät sisälly hintaan.

Varusmiespäivän hintaan vuonna 2012 vaikutti nostavasti muonituksen hankkiminen ostopalveluna puolustusvoimien ulkopuolelta. Vuonna 2012 muonituksen hinta sisältää kumppanin tilahallinnan menot.

Reserviläispäivän yksikköhinnan nousuun on vaikuttanut kertausharjoitusvuorokausien määrän merkittävä lasku (-85 %). Kiinteät henkilöstömenot eivät ole laskeneet samassa suhteessa kertausharjoitusvuorokausien määrän kanssa. Reserviläiskoulutuksen kiinteät menot kohdentuvat pienemmälle kertausharjoitusvuorokausimäärälle nostoen sen yksikköhintaa. Arvio on pohjautunut korkeampaan kertausharjoituksissa koulutettavien reserviläisten määrään.

KANNATTAVUUS	2010 TOTEUMA	2011 TOTEUMA	2012 TOTEUMA	2012 ARVIO
Maksuperustelain mukaisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-% on vähintään	126	115	102	110

Puolustusvoimien maksuperustelain mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuusprosentti on 102. Kustannusvastaavuusprosenttiin vuonna 2012 vaikutti puolustusvoimien kumppanuustoimintaan liittyvät muutokset. Leijona Catering Oy:n käytössä olevien toimitilojen jälleenvuokraus vaikutti sekä maksullisen toiminnan muihin tuottoihin että niitä vastaaviin kustannuksiin. Leijona Catering Oy:n käyttämien toimitilojen jälleenvuokrauksen yhteydessä ei peritä tuottovaatimusta. Edellä mainitusta syystä tuottojen suhteellinen osuus maksullisen toiminnan tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin jäi alhaisemmaksi. Myös tulojen kohdentaminen maksulliseen toimintaan on saattanut muuttuneiden käytäntöjen sekä uuden seurantakohdemallin myötä olla vajaavaista.

Tulosaluekohtainen kustannustieto on muodostettu vyöryttämällä tukitoimintojen kustannukset sekä pääomakustannukset tulosalueille. Tukitoimintojen kustannuksiin sisältyy mm. yleishallinnon, kuljettamisen sekä kiinteistöhallinnon kustannukset. Vuoden 2012 vyörytykset on toteutettu aikaisemmista vuosista poiketen ilman sisäisen laskennan vyörytyksiä tukevaa tietojärjestelmää. Vyörytykset on toteutettu Excel-ohjelmaan rakennetulla vyörytysmallilla. Tukitoimintoalueiden ja tulosalueiden toimintojen välisissä vyörytyksissä ajureina on käytetty vuoden 2012 HTV-jakaumaa, suhteellista osuutta nettokuluista sekä vuoden 2011 puolustushaaran keskimääräistä tilakulu-jakaumaa. Vuoden 2011 vertailulukuun sisältyy ainekäytön osuutta 126,038 milj. eur. Tältä osin vertailutieto ei anna täysin oikeaa tietoa.

Pääesikunta ja alaiset laitokset sekä MPKK	2010 (1 000 euroa)	2011 (1 000 euroa)	2012 (1 000 euroa)
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	50 237	60 293	24 093
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	21 646	29 200	33 944
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	28 185	27 746	50 901
Palkatun henkilöstön koulutus	32 976	34 925	37 657
Materiaalinen valmius	59 146	79 767	104 511
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	12 100	12 449	9 962
Tilannekuva	96 117	129 536	108 408
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	20 985	15 958	21 067
Yhteensä	321 393	389 875	390 544
Merivoimat			
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	9 844	9 968	9 150
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	4 713	4 937	28 411
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	45 627	46 622	43 459
Palkatun henkilöstön koulutus	9 229	8 842	10 118
Materiaalinen valmius	110 699	83 964	17 164
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	2 560	2 623	2 608
Tilannekuva	18 758	18 106	17 992
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	13 464	19 044	2 806
Yhteensä	214 893	194 106	131 708
Ilmavoimat			
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	9 551	10 919	11 583
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	5 713	7 843	3 408
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	27 304	31 044	28 843
Palkatun henkilöstön koulutus	24 411	25 316	28 268
Materiaalinen valmius	205 295	307 009	330 341
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	3 659	4 239	4 390
Tilannekuva	74 516	54 106	53 563
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	1 824	1 152	1 456
Yhteensä	345 446	441 629	461 851
Maavoimat			
Strateginen ja operatiivinen suunnittelu sekä johtaminen	31 891	32 181	32 443
Tutkimustoiminta ja kehittäminen	12 835	13 136	14 775
Asevelvollisten ylläpito ja koulutus	400 652	370 243	373 478
Palkatun henkilöstön koulutus	41 651	43 121	42 707
Materiaalinen valmius	355 681	462 195	240 774
Maanpuolustustahto ja yhteiskuntasuhteet	21 521	22 129	25 102
Tilannekuva	45 392	44 171	43 087
Kansainvälinen yhttyö ja kriisinhallinta	84 653	64 856	71 993
Yhteensä	994 241	1 052 032	844 359
Puolustusvoimat yhteensä	1 875 973	2 077 642	1 828 463

1.3.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA MAKSUPERUSTELAIN MUKAISISTA SUORITTEISTA (1 000 EUROA)

	2010 (tot.)	2011 (tot.)	2012 (tot)	2012 (tavoite)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	2 949	2 965	2 674	3 000
- maksullisen toiminnan muut tuotot	5 008	5 330	12 869	5 150
Tuotot yhteensä	7 957	8 295	15 543	8 150
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	392	552	236	572
- henkilöstökustannukset	947	886	700	918
- vuokrat	1 612	3 487	7 225	3 615
- palvelujen ostot	1 264	1 332	5 203	1 381
- muut erilliskustannukset	816	98	124	102
Erilliskustannukset yhteensä	5 032	6 355	13 488	6 588
KÄYTTÖJÄÄMÄ	2 926	1 940	2 055	1 562
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	398	355	777	408
- poistot	139	125	272	143
- korot	32	28	62	33
- muut yhteiskustannukset	239	214	466	245
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	808	722	1 578	827
Kokonaiskustannukset yhteensä	5 839	7 077	15 065	7 415
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	2 118	1 218	477	735
Kustannusvastaavuus-%	136 %	117 %	103 %	110 %

Puolustusvoimien maksullinen toiminta perustuu puolustusvoimien omiin toiminnallisiin tarpeisiin, joita ovat puolustusvoimien koulutuksellinen tai tutkimuksellinen etu, kapasiteetin vajaakäyttö, vapaaehtoisen maanpuolustustyön tukeminen sekä maanpuolustustahdon edistäminen. Maksullisen toiminnan suoritteet syntyvät pääsääntöisesti maksuttoman suoritetuotannon yhteydessä ja niiden osuus koko suoritetuotannosta on vähäinen. Yllä olevassa laskelmassa ei ole mukana julkisoikeudellisesta suoritteesta perittyjä tuottoja (456 euroa) eikä yhteistyösopimusten tuottoja (19 740 euroa).

**KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA
MAKSUPERUSTELAIN MUKAISISTA MUISTA SUORITTEISTA
HINTATUETTujen SUORITTEIDEN OSALTA (1 000 euro)**

	2010 (tot.)	2011 (tot.)	2012 (tot)	2012 (tavoite)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	0	0	0	0
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	0	0	0	0
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	69	145	1	177
- henkilöstökustannukset	80	70	34	86
- vuokrat	7	9	5	11
- palvelujen ostot	287	27	92	33
- muut erilliskustannukset	21	24	96	29
Erilliskustannukset yhteensä	463	275	228	336
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-463	-275	-228	-336
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	0	0	0	0
- poistot	0	0	0	0
- korot	0	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	463	275	228	336
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	-463	-275	-228	-336
Kustannusvastaavuus-%	0 %	0 %	0 %	0 %
- myönnetty	336	336	272	336
- siirtynyt	141	13	20	0
- käytetty	463	329	228	336
Kustannusvastaavuus-% käytetyn hintatuen jälkeen	126 %	113 %	102 %	105 %

Maksuperustelain mukainen hintatuki on osoitettu sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle sekä merkittäville urheilutapahtumille. Pääosa hintatuesta käytettiin ruokailupalvelujen tarjoamisesta korvauksetta edellä mainituille kohderyhmille.

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA ERILLISLAIN MUKAISISTA SUORITTEISTA (1 000 EUROA) (TYÖPAIKKARUOKAILU)

	2010 (tot.)	2011 (tot.)	2012 (tot)	2012 (tavoite)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	2 642	2 160	935	0
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	2 642	2 160	935	0
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 012	851	18	0
- henkilöstökustannukset	971	832	6	0
- vuokrat	2	3	0	0
- palvelujen ostot	33	18	493	0
- muut erilliskustannukset	0	0	2	0
Erilliskustannukset yhteensä	2 019	1 704	519	0
KÄYTTÖJÄÄMÄ	624	456	416	0
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	132	108	47	0
- poistot	46	37	16	0
- korot	11	9	4	0
- muut yhteiskustannukset	79	65	28	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	268	219	95	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 287	1 923	614	0
Ylijäämä (+) tai Alijäämä (-)	355	237	321	0
Kustannusvastaavuus-%	116 %	112 %	152 %	0 %

1.3.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Puolustusvoimilla ei ole yhteisrahoitteista toimintaa.

1.4. Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

TUOTOKSET	2010 TOTEUMA	2011 TOTEUMA	2012 TOTEUMA	2012 ARVIO
Koulutetut ja varustetut sodan ajan joukot	358 000	358 000	358 000	358 000
Pääesikunta ja alaiset laitokset	6 200	6 200	6 300	6 300
Rajavartiolaitos	11 600	11 600	11 700	11 700
Maavoimat	240 000	240 000	240 000	240 000
Operatiiviset joukot	62 000	62 000	62 500	62 500
Valmiusprikaatit	3	3	3	3
Jääkäriprikaatit	2	2	2	2
Mekanisoidut taisteluosastot	2	2	2	2
Moottoroidut taisteluosastot	2	2	2	2
Helikopteripataljoona	1	1	1	1
Erikoisjääkäripataljoona	1	1	1	1
Alueelliset joukot	178 000	178 000	173 000	173 000
Jalkaväkiprikaatit	6	6	6	6
Erilliset pataljoonat/taisteluosastot ¹⁾	14	14	26	26
Paikallisuuspuolustusyksiköt, maakuntajoukot ²⁾	28	26	26	26
Merivoimat	28 000	28 000	30 200	30 200
Taisteluosastot (johtoporras + ohjusvene)	2 + 8	2 + 8	2 + 8	2 + 8
Miinantorjuntalaivueet	3	3	2	2
Miinalaivat	3	3	3	3
Miinalautat	3	3	3	3
Päätukikohdat	3	3	3	3
Rannikkojääkäripataljoonat ja erilliset rannikkojääkäriyksiköt	2 + 6 = 8	2 + 6 = 8	2 + 6 = 8	2 + 6
Rannikko-ohjuskomppaniat	2	2	2	2
Meritorjuntaohjuspatterit	4	4	4	4
Kiinteä ja liikkuva rannikkotykkistö (rannikkopatterit + -tykkistöpatteristot)	12 + 4 = 16	12 + 4 = 16	8 + 4 = 12	8 + 4
Ilmavoimat	38 000	38 000	39 000	39 000
Hornet-hävittäjälaivueet	3	3	3	3
Hawk-koulutuslentolaivue	1	1	1	1
Tukilento-laivue	1	1	1	1

¹⁾ Vuodelle 2012 on tarkennettu luku sisältämään myös erillispataljoonat, jolloin vuoden 2012 luvut muodostuvat 14 taisteluosastosta ja 12 erillispataljoonasta.

²⁾ Luvut koostuvat maakuntakomppanioiden määrästä, joita vuonna 2012 oli 26.

1.4.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Toisen lakisääteisen tehtävänsä kautta puolustusvoimat palvelee yhteiskuntaa kaikkina aikoina. Vuonna 2012 puolustusvoimat toteutti yhteensä 470 virka-apu- tai niihin rinnastettavaa tehtävää. Näistä tehtävistä suurimman kokonaisuuden muodostivat sotilasräjähdeiden raivaaminen (285 tehtävää) ja erilaiset poliisille annetut virka-aputehtävät (125 tehtävää). Helikoptereiden käyttö virka-aputehtäviin on vakiintunut normaaliksi virka-aputoiminnaksi.

Vuoden 2012 aikana kaikki puolustusvoimille osoitetut ja voimassa olevien säädösten mukaiset tukipyynnöt kyettiin toteuttamaan. Lakisääteisten tehtävien lisäksi puolustusvoimat on tukenut muita viranomaisia ja muuta yhteiskuntaa omalla toiminnallaan mm. lainaamalla kalustoa sähkönsyötön varmistamiseksi sekä tukemalla tulvantorjuntaa ja Talvivaaran kaivoksen ympäristötuhojen torjuntaa.

Puolustusvoimat on kyennyt toteuttamaan muun yhteiskunnan tukemistehtävät yhteiskunnan turvallisuusstrategian linjausten mukaisesti. Viranomaisilta saadun palautteen perusteella puolustusvoimien antama virka-apu on koettu merkitykselliseksi ja joissakin tapauksissa jopa ratkaisevan tärkeäksi. Yhteistoimintaa ja tiedonvaihtoa muiden viranomaisten kanssa kehitettiin edelleen päivittämällä yhteistoimintasopimukset keskeisimpien keskushallintotason viranomais- tahojen kanssa.

Varusmiesten loppukyselyn tuloksia vertaamalla puolustusvoimat voi seurata koulutuskulttuurin kehittymistä ja koulutusjärjestelyjen mielekkyyttä sekä tehokkuutta varusmiespalveluksen aikana varusmiehen näkökulmasta. Varusmiespalautteesta on runsaasti hyötyä joukko-osastoille koulutuksen kehittämisessä. Varusmiesten loppukysely pidetään jokaiselle kotiutuvalla saapumiserällä ja varusmiehelle.

Loppukyselyn tulosten perusteella koulutukseen osallistujien näkemys koulutuksen laadusta on hyvällä tasolla. Puolustusvoimien toiminnan sopeuttamisen negatiiviset vaikutukset varusmiesten mielipiteeseen varusmiespalveluksesta on kyetty ehkäisemään vuonna 2009 käynnistetyillä toimenpideohjelmalla varusmieskoulutuksen toimivuuden varmistamiseksi, joukko-osastojen paikalliset erityispiirteet huomioivalla ohjeistuksella sekä Suomalainen asevelvollisuus -raportin perusteella käynnistetyillä toimenpiteillä. Varusmiesten loppupalautteen perusteella koulutuskulttuuri ja -ilmapiiri ovat edelleen kehittyneissä positiivisesti.

Valtakunnallisten maanpuolustuskurssien osallistujilta kerätään palautetta jokaisesta pidetystä luennosta, kurssin aikana pidettävästä ryhmätyöstä ja sen ohjauksesta sekä koko kurssin päämäärien saavuttamisesta, sisällöstä ja järjestelyistä.

Vuonna 2012 kurssilaiset ovat olleet pääsääntöisesti erittäin tyytyväisiä luentoihin ja niiden pitäjiin. Harjoitustilanteeseen sovellettavaa ryhmätyötä on pidetty erittäin arvokkaana tapana nivoa luentojen asiat käytäntöön. Kurssin kokonaisuuteen osallistujat ovat pääsääntöisesti olleet hyvin tyytyväisiä. Kurssin sisällön ja kurssin rakenteen voi nyky muodossa katsoa tyydyttävän hyvin oppilaita ja täyttävän kurssille asetetut odotukset erinomaisesti.

1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Puolustusvoimien henkilöstön määrän ja laadun kehittämistä jatkettiin vuoden 2012 aikana tehtävien, tavoitteiden ja resurssien mukaisesti puolustusvoimien uudistamisen edellyttämällä tavalla. Puolustusvoimauudistuksen suunnittelun perustana on ollut puolustusvoimien poikkeusolojen joukkojen henkilöstötarve. Puolustusvoimissa tulee vuonna 2015 olemaan 12 300 tehtävää, joista sotilastehtäviä on noin 8 000 ja siviilitehtäviä noin 4 300.

Vuoden 2012 henkilöstösuunnittelussa korostuivat uuden organisaation henkilöstörakenteen ja hallintoyksiköiden tehtäväkoonpanojen suunnittelu. Vuoden 2015 tehtäväkoonpanojen valmistuttua ne julkaistiin henkilöstölle. Tämän jälkeen toteutettiin halukkuuskartoitus, jossa työntekijöillä oli mahdollisuus tuoda esille halukkuutensa uuden kokoonpanon mukaisiin tehtäviin. Halukkuuskartoitukseen vastasi noin 90 % henkilöstöstä ja kartoituksen tulos huomioitiin henkilöstösuunnitelman valmistelussa. Suunnittelun tuloksena noin 11 900 henkilöä kohdennettiin uuden organisaation mukaisiin tehtäviin. Muutoksen kohteeksi määritettiin 865 henkilöä, jotka ovat etusijaisia hakijoita puolustusvoimien avoimna oleviin tehtäviin.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin normiohjaus henkilöstön tukemiseksi muutoksessa. Muutoksen kohteeksi määrätyn henkilöstön kanssa käytiin ensimmäinen muutoskeskustelu. Ennen muutoskeskusteluiden alkamista yli 250 esimiestä koulutettiin muutostilanteeseen. Jokaiseen joukko-osastoon on nimetty ja koulutettu HR-koordinaattori ja HR-tukihenkilö. HR-koordinaattori on muutoksen kohteena olevan henkilöstön tuki henkilöstösuunnitteluun liittyvissä asioissa. Tukihenkilö on yksilön ja työyhteisön tukena muutoksessa. Puolustusvoimien vastuuhenkilöt ovat olleet tiiviissä yhteistoiminnassa paikallisten työvoimaviranomaisten kanssa.

Puolustusvoimien henkilöstömäärä oli vuoden 2012 lopussa 14 046 henkilöä. Raportoitava henkilöstömäärä sisältää koko palkatun henkilöstön, joka on toiminut kotimaan tehtävissä tai ulkomailla muissa kuin kriisinhallintatehtävissä ja joille on joulukuun 2012 aikana maksettu palkkaa. Henkilöstömäärä sisältää myös sopimussotilaat ja työllisyysvaroin palkatut. Henkilöstömäärä vaihtelee vuoden aikana avoimiin tehtäviin rekrytoimisen ja virkavapauksien myötä. Edellä mainittujen lisäksi puolustusvoimien palkattua henkilöstöä oli kriisinhallintatehtävissä vuoden lopussa 144 henkilöä, jotka eivät sisälly taulukossa esitettäviin tunnuslukuihin.

Suurin yksittäinen muutos henkilöstömäärässä edellisen vuoden lopun tilanteeseen oli Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksen yhtiöittäminen 1.1.2012. Tämän lisäksi henkilöstömäärää vähensivät ELKAKOP -hankkeen ja Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen organisaatiotarkistuksen henkilöstövaikutukset sekä puolustusvoimauudistuksen henkilöstötoimien ennakoivat toimenpiteet, kuten tehtävien täyttämättä jättäminen. ELKAKOP -hankkeessa on tarkasteltu maavoimien ampumatarvikkeiden ja räjähteiden elinkaaren hallintaan liittyvien toimintojen kehittämistä. Palkatun henkilöstön palkkausmenoista säästyneitä varoja kohdennettiin puolustusvoimien muuhun toimintaan.

Puolustusvoimien henkilöstöstä oli sotilashenkilöstöä noin 62 % ja siviilihenkilöstöä noin 38 %. Henkilöstöstä oli miehiä 80,4 % ja naisia 19,6 %. Puolustusvoimien henkilöstön keski-ikä oli 41,5 vuotta. Yli 45-vuotiaiden osuus oli 43,1 %.

Puolustusvoimissa on viime vuosina toteutettu kahden vuoden välein palkatun henkilöstön työilmapiirikysely. Syksyn 2012 työilmapiirikyselyyn vastasi 76 % henkilöstöstä. Puolustusvoimalisesti tarkasteltuna työilmapiirikyselyn tulokset olivat kehittyneet hienoisesti positiiviseen suuntaan. Edelliseen kyselykertaan (2010) nähden oli tapahtunut pientä parannusta johtamisen, sisäisen tiedonvälityksen ja työyhteisöjen me-hengen osalta. Vaikka kehityssuunta oli kokonaisuutena myönteinen, näkyi puolustusvoimauudistuksen valmistelu suurimpien muutosten kohteena olevien joukko-osastojen henkilöstön vastauksissa. Niissä työmotivaatio ja käsitys puolustusvoimista työnantajana olivat heikentyneet. Työilmapiirikyselyn toteutuksessa siirrytään jokavuotiseen toteutukseen ainakin puolustusvoimauudistuksen toteutuksen ja seurannan ajaksi.

Myös sairauspoissaoloissa tapahtui myönteistä kehitystä. Sairauspoissaolot laskivat aiemmasta yli kymmenen päivän tasosta 8,4 työpäivään henkilötyövuotta kohden. Sairauspoissaolojen lasku selittyi sekä tietojärjestelmävaihdoksella että onnistuneilla toimenpiteillä sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Tarkasteluvuoden sairauspoissaolot raportoitiin kokonaisuudessaan uudesta

raportointijärjestelmästä ensimmäistä kertaa. Tämä yhtenäisti tietojen raportointia. On mahdollista, että osa hallintoyksiköistä on aiemmin sisällyttänyt sairauspoissaolojen ilmoittamiseen myös kalenteripäiviä, jolloin ne ovat aiemmin ilmoitettu todellista suurempina. Toisaalta myös tietojen tallentamisessa oikea-aikaisesti henkilötietojärjestelmään on ollut jonkin verran haasteita. On mahdollista, ettei kaikkia sairauspoissaoloja ole tallennettu järjestelmään ajallaan.

Sairauspoissaolot ovat myös tosiasiallisesti vähentyneet niissä hallintoyksiköissä, joissa on tehty määrätietoista työtä korkeiden sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Toimenpiteinä ovat olleet muun muassa entistä tiiviimpi yhteistyö työterveyshuollon kanssa, esimies- ja vuorovaikutusvalmiuksien kehittäminen, liikunta-aktiivisuuden tukeminen ja henkilöstötuen aktiivinen toiminta. Myös työterveyshuollon henkilöresurssien turvaaminen on joissain yksiköissä taannut tehokkaan sairauksien hoidon ja ennaltaehkäisyn.

Tunnusluku	2010	2011	2012
Henkilöstömäärä ja muutos % ¹⁾	15 292 (-0,9 %)	15 152 (-0,9 %)	14 046 (-7,3 %)
Henkilötyövuodet ²⁾	14 702 (Lisäksi työllisyys- varoin palkattujen htv:t 56.)	arviolta 14 632 (Lisäksi työllisyys- varoin palkattujen htv:t arviolta 50 ja muut arviolta lisäksi 55.)	13 845 (Lisäksi työllisyys- varoin palkattujen htv:t 21 ja muut lisäksi 36.)
Keski-ikä	40,7	41,4	41,5
Ikäjakama			ks. kuvio
Vakinaiset, määräaikaiset, lkm ja % ³⁾	Vakinaiset 13 791 (90,2 %) Määräaikaiset 1501 (9,8 %)	Vakinaiset 13 533 (89,3 %) Määräaikaiset 1619 (10,7 %)	Vakinaiset 12 225 (87 %) Määräaikaiset 1821 (13 %) Miehet: 9769 (86,5 %) ja 1519 (13,5 %) Naiset: 2456 (89,1 %) ja 302 (10,9 %)
Työtyytyväisyysindeksi ⁴⁾	4,1	-	4,2
Vaihtuvuus (ulkoinen vaihtuvuus) ⁵⁾	5,0 %	-	8,9 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen %	0,3 %	0,2 %	0,1 %
Sairauspoissaolot, pv/htv	10,0	10,1	8,4

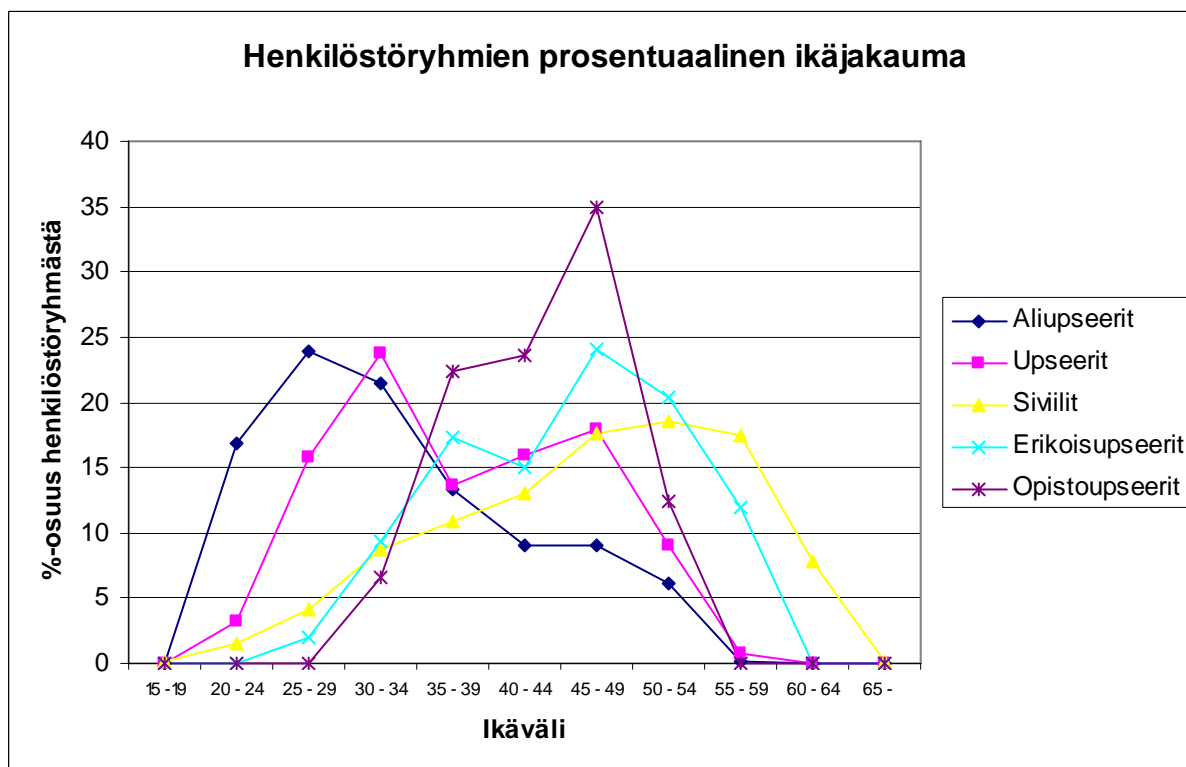
1) Henkilöstömäärä sisältää myös sopimussotilaat, työllisyysvaroin palkatut ja muut määräaikaiset. Lukumäärään sisältyy palkattu henkilöstö, joka on toiminut kotimaan tehtävissä tai ulkomailla muissa kuin kriisinhallintatehtävissä ja joille on joulukuun aikana maksettu palkkaa.

2) Tämä luku sisältää toimintamenoista maksetut henkilötyövuodet, ml. sopimussotilaat. Suluissa on lisäksi mainittu työllisyysvaroin palkatut, joka ei sisälly lukuun. Vuosien 2011 - 2012 osalta on ilmoitettu kohdassa muut myös julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistämisen ja Millog Oy:n suoja-aikana eläköityvien henkilötyövuodet.

3) Kaikki määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivat (ml. henkilöt, joilla on taustavirka tai -tehtävä ja tukityöllistetyt). Sukupuolijakauma esitetään vuodesta 2012 alkaen.

4) Työilmapiirikyselyn valtakunnallinen toteutus vain parillisina vuosina. Työtyytyväisyysindeksi koostuu me-hengestä (indeksi 1-5).

5) Tulovaihtuvuutta ei saatavilla. Ulkoista vaihtuvuutta vuoden 2011 osalta ei ole saatavilla henkilöieto- ja raportointijärjestelmien muutoksista sekä käsitteiden sisällön muutoksista johtuen. Vuodesta 2012 alkaen ulkoinen vaihtuvuus sisältää myös sopimussotilaiden, työllisyysvaroin palkattujen ja harjoittelijoiden tiedot.

Kuvio: Ikäjakauma

1.6. Tilinpäätösanalyysi

1.6.1. Rahoituksen rakenne

Puolustusvoimien keräämillä toiminnan tuotoilla (40,7 milj. euroa) katettiin vuonna 2012 1,6 % toiminnan kuluista (2 573,4 milj. euroa). Toiminnan tuotot jakautuivat seuraaviin tuottoluokkiin: 1) maksullisen toiminnan tuotot 3,6 milj. euroa, 2) vuokrat ja käyttökorvaukset 23,1 milj. euroa, 3) muut toiminnan tuotot 14,0 milj. euroa. Puolustusvoimiin kertyvät tulot kattavat kaikesta tuloa tuottavasta toiminnasta aiheutuvat kustannukset muutaman prosentin voittomarginaalilla.

Puolustusvoimien sotilaallisen maanpuolustuksen talousarviorahoitus on vuonna 2012 koostunut "Puolustusvoimien toimintamenot" -momentista (mom. 27.10.01) ja puolustusmateriaalihankintamomenteista (mom. 27.10.18 ja 27.10.19). Puolustusvoimien sotilaallisen kriisinhallinnan talousarviorahoitus on vuonna 2012 koostunut ulkoasiainministeriön pääluokan "Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot" -momentista (mom. 24.10.20) ja puolustusministeriön pääluokan "Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot" -momentista (mom. 27.30.20).

1.6.2. Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotilit

Talousarvioesityksessä tuloarviotilille 12.27.20 "Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista" arvioitiin kertyvän tuloa 18 000 euroa, joka oli myös vuoden 2012 tilinpäätöksen toteuma. Vuoden 2012 talousarviossa tuloarviotilille 12.27.99 "Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot" arvioitiin kertyvän tuloa koko hallinnonalalla 3 734 000 euroa, josta puolustusvoimien kirjanpitoyksikön (251) tuloarvio-osuudeksi muodostui 3 388 000 euroa. Kolmannessa lisätalousarviossa tuloarviotilille arvioitiin tuloja kertyvän hallinnonalalla 2 400 000 euroa, josta puolustusvoimien osuus oli 1 619 000 euroa. Tilinpäätöksessä momentille kertyi puolustusvoimien tuloja 2 117 231 euroa.

Menoarviotilit

Varsinaisen talousarvion mukaisesti ulkoasiainministeriö osoitti puolustusvoimille momentin 24.10.20 "Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot" määrärahaa 49,6 milj. euroa niin, että momentin määräraha jakautui yhdelletoista eri käyttökohteelle momentin alajaottelujen mukaisesti. Kolmannessa lisätalousarviossa muutettiin momentin alajaottelujen keskinäisiä määrärahasuhteita. Momentin 24.10.20 vuoden 2012 tilinpäätöstoteuma oli 36,4 milj. euroa.

Vuoden 2012 kolmannesta lisätalousarviosta aiheutui muutos valtion talousarvion tilijaotteluun, jolla puolustusvoimille jaettiin momentin 27.01.23. "Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen" vuoden 2012 määrärahaa 7,0 milj. euroa. Tämän muutoksen mukaisesti puolustusvoimat peruutti saman summan vastaavaa määrärahaa menokohdalta 4.10.27.01.23. Lisäksi puolustusvoimat sai momentin 27.01.23 vuoden 2012 määrärahaa sisäasiainministeriöltä 2 699 722 euroa siirrettyään sille vastaavaa määrärahaa menokohdalta 4.10.27.01.23. Momentin 27.01.23 määrärahaa siirtyi edelliseltä tilikaudelta 34,7 milj. euroa, kun huomioidaan tilikaudella tapahtuneet menokohtaa 4.10.27.01.23 koskevat tilijaottelua vuodelle 2010 koskevat muutokset. Momentin 27.01.23 vuoden 2012 tilinpäätöstoteuma oli 27,7 milj. euroa ja vuodelle 2012 siirtyvä erä oli 9,7 milj. euroa.

Puolustusministeriö osoitti puolustusvoimille varsinaisen talousarvion mukaisesti momentin 27.01.21 "Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha" määrärahaa 1,2 milj. euroa. Momentin 27.01.21 määrärahaa siirtyi edelliseltä tilikaudelta 0,4 milj. euroa. Momentin 27.01.21 vuoden 2012 tilinpäätöstoteuma oli 0,8 milj. euroa ja vuodelle 2012 siirtyvä erä oli myös 0,8 milj. euroa.

Puolustusministeriö osoitti talousarvion toimeenpanoasiakirjassa puolustusvoimille varsinaisen talousarvion mukaisesti momentin 27.01.29 "Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot" määrärahaa 288,1 milj. euroa, joka kolmannen lisätalousarvion perusteella nousi 298,5 milj. euroon. Momentin 27.01.29 vuoden 2012 tilinpäätöstoteuma oli 285,5 milj. euroa.

Vuoden 2012 varsinaisessa talousarviossa myönnettiin momentille 27.10.01 "Puolustusvoimien

toimintamenot” nettobudjetoitua määrärahaa 1 698,6 milj. euroa, josta puolustusministeriölle osoitettiin 4,4 milj. euroa. Puolustusvoimien käyttöön jäi 1 694,2 milj. euroa. Momentille myönnettiin määrärahan lisäystä toisessa lisätalousarviossa 38,9 milj. euroa, josta puolustusministeriön osuus oli 1,6 milj. euroa, jolloin puolustusvoimilla oli kyseistä määrärahaa 1731,5 milj. euroa. Kolmannessa lisätalousarviossa puolustusvoimille myönnettiin lisää määrärahaa 3,0 milj. euroa, jolloin kuluvan vuoden määrärahaa oli puolustusvoimilla yhteensä vuonna 2012 1 734,5 milj. euroa. Momentin siirtynyt erä vuodelta 2011 oli 89,9 milj. euroa, jolloin vuonna 2012 puolustusvoimilla käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 1 824,4 milj. euroa. Momentin tilinpäätöstoteuma oli 1 726,1 milj. euroa ja vuodelle 2013 siirtyvä erä oli 98,3 milj. euroa eli viisi prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista.

Vuoden 2012 varsinaisessa talousarviossa myönnettiin momentille 27.10.18. ”Puolustusmateriaali-hankinnat” määrärahaa noin 725,6 milj. euroa, minkä jälkeen momentille lisättiin toisessa lisätalousarviossa määrärahaa 10,7 milj. euroa ja vähennettiin kolmannessa lisätalousarviossa määrärahaa 93,9 milj. euroa, yhteensä noin 642,4 milj. euroon. Momentin siirtyvä erä vuosilta 2010–11 oli 320,7 milj. euroa, jolloin vuonna 2012 käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 963,0 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 607,6 milj. euroa, ja vuodelle 2013 siirtyvä erä oli 347,4 milj. euroa, eli 36 prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista.

Vuoden 2012 varsinaisessa talousarviossa myönnettiin momentille 27.10.19 ”Hawk Mk 66 -koneiden hankinta” määrärahaa 7,7 milj. euroa. Momentin siirtyvät erät vuosilta 2010–11 olivat 5,4 milj. euroa, jolloin vuonna 2012 käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 13,1 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 7,6 milj. euroa, ja vuodelle 2013 siirtyvä erä oli 5,5 milj. euroa.

Momentille 27.30.20 ”Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot” myönnettiin 63,1 milj. euroa määrärahaa vuoden 2012 varsinaisessa talousarviossa. Momentilta vähennettiin toisessa lisätalousarviossa määrärahaa 10,4 milj. euroa 52,7 milj. euroon. Tässä yhteydessä muutettiin myös momentin alajaottelujen keskinäisiä määrärahasuhteita. Puolustusministeriön tilijaotteluilla muutettiin tilikauden aikana momentin 27.30.20 ja menokohdan 4.11.27.30.20 alajaottelujen kohdennuksia. Momentin siirtyvä erä vuodelta 2011 oli 28,5 milj. euroa, jolloin vuonna 2012 käytettävissä oleva määräraha oli yhteensä 81,2 milj. euroa. Määrärahojen käyttö oli 53,5 milj. euroa, ja vuodelle 2012 siirtyvä erä oli 27,7 milj. euroa, eli 34 prosenttia käytettävissä olevista määrärahoista.

1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikkö keräsi toiminnallaan tuottoja vuonna 2012 40,7 milj. euroa, joka on noin 9,5 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2011 toiminnan tuotot.

Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät noin 2,0 milj. eurolla aiheutuen pääosin siitä, että työpaikkaruokailusta saatavat tuotot vähenivät, kun puolustusvoimien ruokahuolto ulkoistettiin Leijona Catering Oy:lle vuoden 2012 alusta lukien. Perityt vuokrat ja käyttökorvaukset kasvoivat edellisestä vuodesta noin 7,7 milj. euroa eli noin 50,0 % aiheutuen pääasiassa Maavoimien materiaalilaitoksen Leijona Catering Oy:ltä perimistä jälleenvuokraussopimuksen mukaisista varuskuntaravintoloita koskevista toimitilojen vuokrista ja käyttökorvauksista.

Muut toiminnan tuotot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 3,7 milj. euroa. Kasvua selittävät pääosin Maavoimien materiaalilaitoksen noin 2,1 milj. eurolla lisääntyneet rojalituotot ja noin 0,8 milj. eurolla lisääntyneet tulot hylätyn materiaalin myynnistä. Kasvua selittää myös Maavoimien saamat noin 1,1 milj. eurolla lisääntyneet yhteistoiminnan kustannusten korvaukset mm. YK:lta sekä ulkoasiainministeriöltä CIMIC ja QIP -projekteihin. Näiden korvausten lisääntymistä selittää keskeisesti Libanonin kriisinhallintaoperaation alkaminen.

Toiminnan kulut

Toiminnan kulujen suurimmat ryhmät muodostuivat henkilöstökuluista, joiden määrä vuonna 2012 oli 921,9 milj. euroa (35,8 % toiminnan kuluista), ja muista kuluista 607,0 milj. euroa (23,6 % toiminnan kuluista) sekä palvelujen ostoista 582,7 milj. euroa (22,6 % toiminnan kuluista).

Henkilöstökulujen määrä laski edellisestä vuodesta 10,4 milj. euroa eli 11,2 %. Edelliseen vuoteen verrattuna virkasuhdepalkat vähenivät noin 12,6 milj. eurolla eli noin 2,0 %:lla. Virkasuhdepalkkojen laskuun keskeisesti vaikutti virkasuhteisten työaika- ja suoriteperusteisten korvauksien vähentyminen edellisestä vuodesta noin 15,2 milj. eurolla, josta 10,7 milj. euroa selittyi henkilökunnan sotaharjoituskorvausten ja -päivärahojen laskulla edellisestä vuodesta. Työaika- ja suoriteperusteisten korvausten laskuun vaikutti se, että niitä koskevia kolmen viikon maksujaksoja kohdentui vuodelle 2012 kaksi vähemmän kuin edellisenä vuonna ja varusmiesten sotaharjoitusperusteisten maastovuorokausien ja kertausharjoitusten väheneminen. Virkasuhteisten henkilöiden varsinaiset palkat kasvoivat 2,6 milj. eurolla, joka keskeisesti aiheutuu virkaehtosopimuksien vaikuttamista yleiskorotuksista.

Työsuhdepalkat laskivat edellisestä vuodesta 1,7 milj. euroa eli 4,7 % kohdistuen pääosin työsuhteisten varsinaisiin palkkoihin. Muut palkat ja palkkiot laskivat noin 7,7 milj. euroa eli 11,9 % edellisestä vuodesta. Keskeisin selittävä tekijä oli reserviläispalkkojen ja päivärahojen lasku aiheutuen kertausharjoitusvuorokausien merkittävästä vähenemisestä edelliseen vuoteen verrattuna. Toinen selittävä tekijä laskulle oli se, että vuonna 2012 kohdistui varusmiesten päivärahojen maksujaksoja kaksi vähemmän kuin edellisenä vuonna. Muihin palkkoihin ja palkkioihin kuuluvat kriisinhallintahenkilöstön päivärahat nousivat noin 0,9 milj. eurolla aiheutuen keskeisesti Libanonin kriisinhallintaoperaation alkamisesta.

Varsinaisten palkkojen ja lisäpalkkojen eläkemaksut vähenivät noin 6,0 milj. eurolla ja eläkemaksujen lisätilitykset kasvoivat noin 6,4 milj. eurolla aiheutuen määräaikaisten sotilaiden vakinaistamisesta aiheutuneista täydennysmaksuista.

Henkilöstökuluja nostivat 11,9 milj. eurolla edellisestä vuodesta lomapalkkavelan ja lomapalkkojen henkilösivukuluvelan muutuskirjaukset, joita tehtiin lomapalkkavelkaa nostavasti vuonna 2012 23,6 milj. eurolla ja vuonna 2011 11,8 milj. eurolla.

Muiden kulujen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 181,3 milj. euroa eli 42,6 %. Muihin kuluihin sisältyvät lisääntyneet maanpuolustuskaluston hankinnat selittävät kasvun lähes yksinomaan. Maanpuolustuskalustohankintojen kasvua selittäviä keskeisiä tekijöitä ovat ohjus- ja valvontajärjestelmiin kohdistuvat kulut sekä merivoimien MITO -laivueen rakentamisen osakokonaisuuksien valmistuminen.

Palveluiden ostot ovat lisääntyneet vuoteen 2011 verrattuna yhteensä noin 52,1 milj. euroa eli 9,8 %. Palvelujen ostojen kasvua selittää ravitsemispalvelujen lisääntyminen 60,6 milj. eurolla aiheutuen lähes yksinomaan siitä, että asevelvollisten muonituspalvelut hankittiin Leijona Catering Oy:ltä vuonna 2012, kun ennen vuotta 2012 Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskus tuotti kyseiset palvelut.

Maanpuolustuskaluston sekä muiden koneiden ja laitteiden korjaus- ja kunnossapitopalvelut kasvoivat edellisestä vuodesta noin 25,3 milj. euroa. Tietotekniikka-alan konsultointi- ja tutkimuspalvelut vähenivät edellisestä vuodesta noin 15,5 milj. euroa aiheutuen keskeisesti siitä, että puolustusvoimien SAP-järjestelmään tehtiin vuonna 2011 laajoja muutoksia, kun taas vuoden 2012 SAP:n vakauttamisvaihe ei sisältänyt näiden palvelujen mittavia hankintoja. Lisäksi muut asiantuntija- ja tutkimuspalvelut vähenivät noin 7,6 milj. euroa edellisestä vuodesta. Rakentamis- ja palveluiden ostot vähenivät edellisestä vuodesta 9,1 milj. euroa.

Aineita, tarvikkeita ja tavaroita koskevien kulujen määrä yhteensä laski edellisestä vuodesta 37,5 milj. euroa eli 12,8 %, kun otetaan huomioon vaihto-omaisuusvaraston muutuskirjaukset. Niitä tehtiin vaihto-omaisuusvarastoa kasvattavasti 18,6 milj. eurolla, kun edellisenä vuonna näitä muutuskirjauksia tehtiin 9,3 milj. eurolla. Ostot tilikauden aikana laskivat noin 28,1 milj. euroa eli 9,3 %, jota selittää keskeisesti 22,3 milj. eurolla vähentyneet elintarvikkeiden hankinnat aiheutuen puolustusvoimien ruokahuollon ulkoistamisesta. Muiden arvoltaan vähäisten koneiden, kalusteiden ja kuljetusvälineiden ostot vähenivät edellisestä vuodesta noin 20,5 milj. euroa, jota selittää keskeisesti se, että vuonna 2011 ilmavoimat oli tehnyt kyseisiä ostoja liittyen Pilatus-yhteyslentokoneeseen eikä niitä enää ollut vuonna 2012. Muiden aineiden ja tarvikkeiden ostot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 19,5 milj. euroa aiheutuen pääosin ilmavoimien varaosahankinnoista, joista suurin osa kohdistuu Hornet-kalustoon. Ostoihin tilikauden aikana kasvattavasti on vaikuttanut lentopolttoaineiden lisääntyneet kulut 13,3 milj. eurolla aiheutuen

polttoainemäärän kasvusta ja hinnan noususta. Vähentävästi näihin ostoihin on vaikuttanut muiden arvoltaan vähäisten tietotekniikka-alan koneiden ja laitteiden 12,1 milj. euroa edellistä vuotta pienemmät kulut.

Vuokrakulut kasvoivat 10,6 milj. euroa eli 7,0 % vuoteen 2011 verrattuna. Kasvu selittyy keskeisesti lisääntyneistä Senaattikiinteistölle maksettavista pääomavuokrista. Lisäys aiheutuu keskeisesti Maavoimien materiaalilaitoksen Leijona Catering Oy:n kanssa tehdyn jälleenvuokraussopimuksen mukaisten varuskuntaravintoloiden toimitilojen vuokrista ja ELKAKOP-hankkeeseen liittyvistä jäljellä olevan vuokra-ajan jäännösvuokrista sekä uusien maapeitteisten varastosuojien pääomavuokrien kasvusta.

Valmistus omaan käyttöön kirjauksia tehtiin yhteensä noin 2,1 milj. euron edestä liittyen aktivointeihin muihin keskeneräisiin aineellisiin käyttöomaisuushankintoihin, joista keskeisimmät koskevat Maavoimien materiaalilaitoksen sairausautoja ja säiliöyksiköitä. Vähennyistä valmistus omaan käyttöön kirjauksiin oli noin 12,5 milj. euroa eli 85,6 % edellisestä vuodesta.

Käyttöomaisuuden poistot olivat 44,1 milj. euroa eli 15,2 % puolustusvoimien käyttöomaisuuden määrästä. Poistot vähentyivät vuoteen 2011 verrattuna vain 0,1 milj. euroa eli 0,3 %.

Sisäiset kulut vähenivät edellisestä vuodesta 0,6 milj. euroa eli noin 51,5 % aiheutuen keskeisesti heinäkuusta 2011 alkaen toteutetusta kirjaustavan muutoksesta, jossa liikekirjanpidossa siirretään Rajavartiolaitokselle sen varusmiesten päiväraha- ja matkakulut talousarviomenojen jäädessä puolustusvoimien kirjanpitoon.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot olivat noin 1,1 milj. euroa aiheutuen keskeisesti merivoimien MITO-laivueen rakentamiseen liittyvistä maksueristä vähennyistä viivästyskoroista. Rahoitustuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 1,7 milj. euroa, kun vuonna 2011 rahoitustuottojen saldo 0,6 milj. euroa oli debet-puoleinen aiheutuen siitä, että vuonna 2011 jouduttiin poikkeuksellisesti palauttamaan ennen vuotta 2011 perittyjä toimitusten viivästymisestä aiheutuvien viivästyskorkotuottoja.

Rahoituskulut olivat 0,1 milj. euroa, jotka vähenivät edellisestä vuodesta 1,2 milj. eurolla aiheutuen siitä, että vuonna 2011 jouduttiin poikkeuksellisesti maksamaan ennen vuotta 2011 perittyjen toimitusten viivästymisestä aiheutuvien viivästyskorkojen ja -sakkojen palauttamisesta aiheutuvia kuluja.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot olivat noin 9,3 milj. euroa aiheutuen keskeisesti merivoimien MITO-laivueen rakentamiseen liittyvistä maksueristä vähennyistä viivästyskoroista. Satunnaiset tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 10,3 milj. euroa, kun vuonna 2011 satunnaisten tuottojen saldo 1,7 milj. euroa oli debet-puoleinen aiheutuen siitä, että vuonna 2011 jouduttiin poikkeuksellisesti palauttamaan ennen vuotta 2011 perittyjä toimitusten viivästymisestä aiheutuvia viivästyskorkoja. Satunnaisia kuluja oli 0,2 milj. euroa, jossa vähennyistä edelliseen vuoteen oli 0,4 milj. euroa.

Siirtotalouden tuotot ja kulut

Siirtotalouden kuluihin kuuluvat muut käyttötalouden kulut ulkomaille olivat 0,4 milj. euroa, jossa on nousua edelliseen vuoteen 0,2 milj. euroa. Nämä kulut ovat jälkikäteen ulkoasiainministeriöltä laskutettuja siviili-sotilasyhteistyön piiriin kuuluvia CIMIC- ja QIP -hankkeiden kustannuksia liittyen mm. SKJA-operaation kyseisiin hankkeisiin ja suomalaisten Nato Shape Supreme Headquarters Budfin:lle maksamaan 0,1 milj. euron osuuteen helikopterirahastoon.

Tuotot ja kulut veroista ja pakollisista maksuista

Vuoteen 2011 verrattuna arvonlisäverotuotot vähenivät 4,2 milj. euroa eli 18,6 %, joka aiheutuu keskeisesti yhteisöhankeiden arvonlisäverotuottojen laskusta noin 5,7 milj. eurolla.

Vuoteen 2011 verrattuna arvonlisäverokulut ovat kasvaneet noin 14,0 milj. euroa eli n. 5,4 %. Arvonlisäverokulujen kasvua selittää keskeisesti 19,0 milj. eurolla lisääntyneet arvonlisäverolliset 23 %:n arvonlisäverokannan hankinnat. Yhteisöhankeiden arvonlisäverokulut laskivat vastaavien arvonlisäverotuottojen tavoin edellisestä vuodesta noin 5,7 milj. eurolla.

Vuoden 2012 kulujäämä

Tuotto- ja kululaskelman lopputulos osoittaa 2,78 mrd euron kulujäämää. Kulujäämä nousi vuoteen 2011 verrattuna 202,6 milj. euroa eli noin 7,9 %. Kulujäämän nousua selittää keskeisesti toiminnan kulujen kasvu, joka aiheutuu keskeisesti maanpuolustuskalustoa koskevien kulujen noin 178,1 milj. euron ja palvelujen ostojen 52,1 milj. euron kasvusta.

1.6.4. Tase

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Puolustusvoimien käyttöomaisuudesta 13,17 % muodostuu aineettomista hyödykkeistä (2011 16,9 %), 86,78 % aineellisista hyödykkeistä (2011 83,0 %) ja 0,05 % käyttöomaisuusarvopapereista (2011 0,1 %). Vuodesta 2011 aineettomien hyödykkeiden määrä laski noin 4,4 milj. euroa eli 10,2 %. Aineellisten hyödykkeiden määrä kasvoi noin 43,1 milj. euroa eli 20,6 %.

Käyttöomaisuuden määrä kasvoi vuonna 2012 edellisestä vuodesta 38,7 milj. euroa eli 15,4 %. Kasvua keskeisesti selittää Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) vastikkeeton 59,5 milj. euron käyttöomaisuuden siirto merivoimille. Tästä käyttöomaisuudesta noin 47,5 milj. euroa kohdistui Suomenlahden meripuolustusalueelle luovutettuun monitoimialus Louheen. Aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat liittymismaksut kasvoivat noin 26,4 milj. eurolla ja keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat vähenivät 27,5 milj. eurolla, mikä aiheutui pääosin siitä, että strategista ilmakuljetuskykyä (SAC) koskeva keskeneräinen aineeton käyttöomaisuus kirjattiin liittymismaksuihin. Taseen loppusummasta käyttöomaisuuden osuus on noin 25 % (2011 22 %).

Vaihto- ja rahoitusomaisuus

Vaihto-omaisuuden määrä kasvoi vuonna 2012 noin 17,8 milj. euroa vuodesta 2011. Yhtä keskeistä kasvua selittävää tekijää ei ole, vaan kasvua jakautui lähes tasaisesti kaikille puolustushaaroille. Vaihto-omaisuuden osuus taseen loppusummasta oli 36 % (2011 35 %).

Pitkäaikaiset saamiset olivat 0,4 milj. euroa kasvaen edellisestä vuodesta 0,2 milj. eurolla.

Rahoitusomaisuuden suurimman yksittäisen erän muodostavat lyhytaikaisiin saamisiin kuuluvat ennakkomaksut, joiden määrä vuoden 2012 tilinpäätöksessä oli noin 425,6 milj. euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 65,3 milj. euroa eli 13,3 %, kun ennen vuotta 2012 annettuja ennakoita vastaavia toimituksia on tullut vuonna 2012 enemmän kuin uusia ennakoita on maksettu. Ennakkomaksut liittyvät pääasiassa maanpuolustuskaluston hankintoihin.

Myyntisaamiset kasvoivat 6,0 milj. euroon edellisestä vuodesta. Kasvua oli noin 3,0 milj. euroa eli 71,6 %:a. Kasvu selittyi pääosin Leijona Catering Oy:ltä joulukuussa 2012 laskutetuilla kiinteistökuuluilla, joita koskevan laskun eräpäivä on vuoden 2013 puolella. Siirtosaamiset kasvoivat 16,5 milj. eurolla aiheutuen joulukuun 2012 kirjanpitoon alun perin kirjatun ja tammikuussa 2013 maksetun suorituksen oikeasta kohdentamisesta vuoden 2013 kirjanpitoon.

Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat kasvoivat edellisestä vuodesta noin kaksikertaisiksi 0,3 milj. euroon aiheutuen keskeisesti Libanonin operaation kassan perustamisesta.

Pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten sekä rahojen, pankkisaamisten ja muiden rahoitusvarojen osuus taseen loppusummasta oli 39 % (2011 43 %).

Taseen loppusumma 1,15 mrd euroa nousi edelliseen vuoteen verrattuna noin 10,9 milj. eurolla.

Oma pääoma

Taseen pääoman siirrot -erään tilinpäätöksessä siirretyt katteet, tyhjennykset, läheteiden tili ja yhteishankinnoista aiheutuneet menonsiirrot olivat vuonna 2012 yhteismäärältään noin 2,79 mrd euroa. Kun tilikauden kulujäämä oli noin 2,78 mrd euroa, ylittivät pääoman siirtoihin menojen maksuista ja tulojen perimisestä kirjatut erät tilikauden tuottojen ja kulujen erotuksen lähes noin 13 milj. eurolla. Valtion pääoma tilikauden 2012 lopussa oli 802,5 milj. euroa, jossa lisäystä vuoteen 2011 verrattuna oli edellä mainittu noin 13 milj. euroa.

Vieras pääoma

Vuoteen 2011 verrattuna vieraan pääoman määrä väheni 2,0 milj. euroa. Ostovelat vähenivät vuonna 2012 edellisestä vuoteen verrattuna 24,9 milj. euroa eli noin 15,1 % aiheutuen osaltaan siitä, että suuri osa ostolaskuista ehdittiin kirjaamaan ennen ostoreskontran sulkemista paremmin kuin edellisen vuoden tilinpäätöksessä.

Edelleen tilitettävät erät pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla vähentyen noin 0,6 milj. euroa eli 2,0 %. Palkkojen aputilin saldo pieneni edellisestä vuodesta noin 2,3 milj. euroa aiheutuen keskeisesti siitä, että vuoden 2013 tammikuussa maksetut lisäpalkkojen ja varusmiesten päivärahojen maksujaksot, jotka kohdistettiin vuoden 2012 kirjanpitoon, eivät olleet euromäärältään niin merkittäviä, kuin vuoden 2012 tammikuussa maksetut, mutta vuodelle 2011 kohdistetut vastaavat maksujaksot. Edelleen tilitettävät työnantajan ja työntekijän eläkemaksut kasvoivat edellisestä vuodesta noin 1,7 milj. eurolla.

Siirtovelat kokonaisuutena kasvoivat 22,3 milj. euroa eli 16,3 % edellisestä vuodesta. Kasvua selittää keskeisesti lomapalkkavelan nousu 23,6 milj. eurolla 154,5 milj. euroon. Luku sisältää vuonna 2012 säästövapaiden osuuden, jota edellisellä vuonna käyttöönotetut uudet henkilöstöhallinnon järjestelmät eivät tuottaneet vuoden 2011 osalta. Muut siirtovelat pienenevät edellisestä vuodesta noin 0,8 milj. euroa eli noin 9,5 % aiheutuen osaltaan siitä, että suuri osa ostolaskuista ehdittiin kirjaamaan ostoreskontraan.

1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Puolustusvoimien johto vastaa siitä, että puolustusvoimissa toteutetaan talouden ja toiminnan laajuuteen sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäisen valvonnan menettelyt, joilla varmistetaan talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden sekä johtamisen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta.

Keskijohdolla on olennainen merkitys sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteiden jalkauttamisesta toimintaan.

Sisäisessä valvonnassa on noudatettu vuonna 2010 valmistunutta puolustusvoimien sisäisen valvonnan ohjausasiakirjaa, joka antaa perusteet sisäisen valvonnan järjestämisestä tulosyksiköissä. Hallintoyksiköt ovat sisällyttäneet sisäisen valvonnan vaatimuksia omiin toimintakäskyihinsä ja suunnitelmiinsa. Sisäinen tarkastus on arvioinut sisäisen valvonnan riittävyttä ja asianmukaisuutta suorittamiensa tarkastusten perusteella.

Puolustusvoimien tulosyksiköiden sisäistä valvontaa on toteutettu osana normaaleja toimintaprosesseja. Taloushallinnossa valvonta kohdistui mm. maksuaikakorttien käyttöön, tiliointien asianmukaisuuteen, määrärahojen tarkoituksenmukaiseen käyttöön, projektirakennesien kirjausten asianmukaisuuteen, kirjausketjujen oikeellisuuteen ja ostolaskujen käsittelyn johdonmukaisuuteen.

Tietojärjestelmien käyttöoikeuksien hallinnan parantamiseksi suoritettiin osassa hallintoyksiköitä käyttövaltuushallinnan tarkastus. Tehdyt tarkastukset johtivat suosituksiin ja jatkotehtäviin eri toimijoille. Toiminnanohjausjärjestelmässä toteutettiin seurantakohdeuudistus raportointivuoden alussa. Seurantakohteissa on todettu kehittämistarpeita.

Materiaalitoimintoja on kehitetty aikaisempien havaintojen perusteella. Valvontaa ja tarkastuksia kohdennetaan alueille, joissa niillä on suurin vaikuttavuus.

Kokonaisriskienhallinnan normiohjauksen tarve on tunnistettu ja kehittäminen on aloitettu raportointivuonna. Puolustusvoimauudistuksen riskien arviointi ja hallinta toteutetaan yhdenmukaisella dokumentoidulla tavalla. Henkilöstön vähentyminen organisaation muutostilanteessa osittain suunnittelemattomasti edellyttää kriittisten toimintojen arviointia ja hallintakeinojen etupainotteista valmistelua.

Tulosyksiköiden selvityksiin perustuen voidaan arvioida sisäisen valvonnan toteutuneen hyvän hallintotavan mukaisesti. Puolustusvoimien toiminnassa ja taloudessa ei ole vuoden 2012 aikana ollut olennaisia, tavoitteiden saavuttamista vaarantavia puutteita tai virheitä tai säädösten vastaista toimintaa.

1.8. Arviointien tulokset

Merisotakoulussa toteutettiin helmikuussa 2012 Jyväskylän yliopiston alaisen koulutuksen arviointineuvoston toimesta merenkulkualan koulutuksen arviointi. Arviointi on osa Merisotakoululle myönnetyn STCW-sertifikaatin mukaista merenkulkukoulutuksen auditointia, ja toteutettu auditointi oli järjestyksessään neljäs. Aikaisemmat STCW-auditoinnit on suoritettu vuosina 1999, 2002 ja 2007. Arviointiraportin luonnoksen perusteella Merisotakoulun antama koulutus täyttää STCW-yleissopimuksen mukaiset vaatimukset ilman laatueroja ja Merisotakoulu säilyttää sertifikaatin. Lisäksi arviointitulosten perusteella Merisotakoulu kutsuttiin mukaan STCW-auditointilautakuntaan.

Puolustusvoimien Teknillisen Tutkimuslaitoksen laatu- ja ympäristöjärjestelmän seuranta-auditoinnit toteutettiin. Laadunhallintajärjestelmästä ei kirjattu eroja. Ympäristöjärjestelmästä kirjattiin neljä lievää eroa.

Tykistörikaatin ympäristöjärjestelmä rakennettiin 2007 - 2009 välisenä aikana pilottina. Vuonna 2009 järjestelmä sertifioitiin ensimmäisen kerran. Vuonna 2012 järjestelmän sertifiointiauditoi DNV.

Maavoimien Materiaalilaitokselle myönnettiin ISO 9001- standardin mukainen laatusertifikaatti.

Maanpuolustuskorkeakoulussa on vuonna 2011 aloitettu ainelaitosten tutkimuksen ulkoiset arvioinnit, joita jatkettiin Sotateknikan laitoksen tutkimuksen arvioinnilla. Loput ainelaitokset osallistuvat ulkoiseen arviointiin vuonna 2013, jonka jälkeen tehdään MPKK:n tason johtopäätökset. Opetuksen laadunarviointeja tehtiin sotateknikan laitoksella (PV: sisäinen vertaisarviointi) ja PV:n kielikeskuksessa, sotahistorian ja strategian laitoksilla sekä täydennyskoulutusosastolla (itsearviointeja). MPKK:n käyttämään opetuksen arviointimalliin, -kriteeristöön ja arviointien vaikuttavuuteen kohdistuu ulkoinen arviointi vuonna 2013.

Hämeenlinnan maakunta-arkisto suoritti arkistotoimen tarkastuksen Itä-Suomen sotilasläänin esikunnan alaiseen Pohjois-Savon aluetoimistoon. Tarkastuskertomuksessa tarkastusorganisaatio esittää havaintona mm. asiakirjojen mahdollisimman pikaista siirtoa esikunnan (ISSLE) arkistotiloihin, sillä Kuopion tiloissa ei ole arkistokelpoista tilaa. Pääesikunnan antaman ohjeen *Asevelvollisuusalan asiakirjojen käsittely* osalta tarkastusorganisaatio esittää harkittavaksi varusmiesten kurssitodistusten säilyttämistä vain yhdessä paikassa.

Hallintoyksiköt toteuttivat aktiivisesti itsearviointeja, pääosin EFQM-kriteeristöön pohjautuen. Itsearviointit ovat vakiintuneet osaksi organisaation toimintakulttuuria. Tavoitteena on tunnistaa toiminnan vahvuudet ja toiminnan kehittämistä estävät tai haittaavat parantamiskohteet. Itsearviointien pohjalta hallintoyksiköt ovat määritelleet toiminnan kehittämiskohteita.

1.9. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Puolustusvoimissa ei todettu vuonna 2012 merkittäviä talouteen tai omaisuuteen liittyviä väärinkäytöksiä tai väärinkäytösepäilyjä. Käräjäoikeudessa on käsitelty yksi siviilivirkamiehen runsaan 2 000 euron materiaalityyppiin liittyvä kavallus. Lisäksi on peritty takaisin joitakin väärin perustein maksettuja virkamattakorvauksia sekä kurinpitoseuraamusten myötä korvauksia aiheutuneesta vahingosta mm. virkapuhelimen yksityiskäytöstä ja huolimattomuudesta johtuneesta kannettavan tietokoneen varkaudesta.

Väärinkäytöksiin ja rikoksiin liittyviä takaisinperintöjä on raportointijakson aikana toteutunut 13 yhteissummaltaan noin 18 000 euroa. Näistä takaisinperinnöistä on viisi tullut lainvoimaisiksi ennen vuotta 2012.

Puolustusvoimien talousarvion toteutumaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoitelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2011	Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2012	Verrattu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %	Verrattu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiä vuosilta siirtyneet	Sirromäärärahoja koskevat täydentävät tiedot (pl. peruutukset)	Käytetty vuonna 2012	Käytetty vuonna 2012 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
11. Verot ja veronolotiset tulot	17 755 353,85	21 696 930	21 696 929,84	0,00	100 %	0,00					
11.04.01 Arvonlisävero	17 755 353,85	21 696 930	21 696 929,84	0,00	100 %	0,00					
12. Sokalaiset tulot	1 426 694,85	17 177 252	17 675 483,67	498 231,46	103 %	0,00					
12.24.99 Ulkousainministeriön hallinnonalan tulot	51 620,40	873 275	873 275,22	0,00	100 %	0,00					
12.27.20 Tulot itäisen omaisuuden myynnistä ja rojalimaksuista	18 000,00	18 000,00	18 000,00	0,00	100 %	0,00					
12.27.99 Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	563 227,94	1 619 000	2 117 231,46	498 231,46	131 %	0,00					
12.39.04 Memoriatien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	788 765,42	14 666 977	14 666 976,99	0,00	100 %	0,00					
12.39.10 Muut sekalaiset tulot	5 081,09	0	0,00	0,00	0 %	0,00					
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tulot	12 838,00	10 545,00	10 545,00	0,00	100 %	0,00					
13.03.01 Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	12 838,00	0	0,00	0,00	0 %	0,00					
13.03.01.1 Osinkotulot, pääomampalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	0,00	10 545,00	10 545,00	0,00	100 %	0,00					
Tulovarvointi yhteensä	19 194 886,70	38 884 727	39 382 958,51	498 231,46	101 %	0,00					
Pääluokan, momentin ja tilijaoitelun numero, nimi ja määrärahojen	Tilinpäätös 2011	Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)	Talousarvion n määrärahojen käyttö vuonna 2012	Verrattu siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2012	Verrattu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiä vuosilta siirtyneet	Sirromäärärahoja koskevat täydentävät tiedot (pl. peruutukset)	Käytetty vuonna 2012	Käytetty vuonna 2012 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkousainministeriön hallinnonala	40 578 660,07	49 756 884	36 593 565,58	0,00	36 593 565,58	13 163 318,25		0,00	0,00	0,00	0,00
24.01.29 Ulkousainministeriön hallinnonalan arvontisäverovent (A)	494 938,52	174 884	174 883,83	0,00	174 883,83	0,00					
24.01.29.1 Ulkousainhallinnon arvontisäverovent	494 938,52	174 884	174 883,83	0,00	174 883,83	0,00					
24.10.20 Suomen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (A)	40 083 721,55	49 582 000	36 418 681,75	0,00	36 418 681,75	13 163 318,25					
24.10.20.01 EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valusmenot (EK)	6 531 726,35	0	0,00	0,00	0,00	0,00					
24.10.20.03 Liberial kriisinhallintaopeeraation menot (UNMIL-opeeraatio) (EK)	225 569,40	260 000	234 092,53	0,00	234 092,53	25 907,47					
24.10.20.04 Suomen Koovoon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-opeeraatio) (EK)	2 005 402,31	2 167 000	1 921 430,69	0,00	1 921 430,69	245 569,31					
24.10.20.05 Yhneiset menot (EK)	3 765 611,62	5 447 000	4 563 180,37	0,00	4 563 180,37	883 819,63					
24.10.20.06 Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/AL THEA -opeeraatio) (EK)	870 022,55	1 069 000	886 225,26	0,00	886 225,26	182 774,74					
24.10.20.07 YKSSOS:n menot (UNMISS -opeeraatio, EeH-Sudan (EK)	158 150,42	0	0,00	0,00	0,00	0,00					
24.10.20.08 SKJA:n menot (ISAF -opeeraatio), Afganistan (EK)	20 679 554,27	20 810 000	19 438 659,04	0,00	19 438 659,04	1 371 340,96					
24.10.20.09 Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenot ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaopeeraatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin (EK)	11 150,00	9 800 000	10 961,89	0,00	10 961,89	9 789 038,11					
24.10.20.10 ATALANTA-opeeraation menot (EK)	5 409 994,23	5 16 000	447 800,18	0,00	447 800,18	68 199,82					
24.10.20.11 EUTM/Somalian koulutusopeeraation menot (EK)	253 545,52	601 000	566 874,53	0,00	566 874,53	34 125,47					
24.10.20.15 EU:n Libyan operaation menot (EK)	172 994,88	0	0,00	0,00	0,00	0,00					
27. Puolustusministeriön hallinnonala	2 641 698 013,72	2 746 643 722	2 303 745 145,44	429 562 617,99	2 733 307 763,43	13 325 958,57	479 536 411,28	2 927 673 133,28	2 423 269 989,96	489 376 191,52	818 635,67
27.01.21 Puolustusministeriön hallinnonalan tuotantomääräraha (S2v)	635 000,00	1 195 000	376 364,33	818 635,67	1 195 000,00	0,00	437 477,10	1 632 477,10	813 841,43	818 635,67	0,00
27.01.23 Julkisen hallinnon verkon turvallisuuden edistäminen (S3v)	0,00	9 699 722	0,00	9 699 722,00	9 699 722,00	0,00	34 666 909,90	44 366 631,90	27 666 909,90	9 699 722,00	0,00
27.01.29 Puolustusministeriön hallinnonalan arvontisäverovent (A)	259 156 004,96	298 497 000	285 531 016,24	0,00	285 531 016,24	12 965 983,76					
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot (S2v)	1 724 590 000,00	1 734 494 000	1 636 214 819,49	98 279 180,51	1 734 494 000,00	0,00	89 893 005,57	1 824 387 005,57	1 726 107 825,06	98 279 180,51	0,00
27.10.01.1 Kriministimenot	229 880 000,00	247 160 000	234 718 554,20	12 441 445,80	247 160 000,00	0,00	3 656 470,49	250 816 470,49	238 375 024,69	12 441 445,80	0,00
27.10.01.2 Puolustusvoimien toiminnallista tarpeista aiheutuvien palvelusuhdeasuntojen vuokraosuuksien maksaminen (EK) (ennitidiä)	4 400 000,00	3 200 000	2 625 256,35	574 743,65	3 200 000,00	0,00	1 200 467,66	4 400 467,66	3 825 724,01	574 743,65	0,00

27.10.18.1.07. Valmiusohjelmien varustaminen (VYV1) (EK)	18 573 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	18 573 000,00	18 573 000,00	52 807,85	11 191 688,15
27.10.18.14. Heikkopertien huolto- ja tukemuusijärjestelmien kehittäminen (HTH) (EK)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.18.1.14. Heikkopertien huolto- ja tukemuusijärjestelmien kehittäminen (HTH)	5 972 000,00	2 133 000	309 694,89	1 823 305,11	2 133 000,00	0,00	5 278 904,58	7 411 904,58	1 360 253,35	6 051 651,23
27.10.18.17. Valmiusohjelmien varustamisen täydentäminen (VYV) (EK)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.18.1.17. Valmiusohjelmien varustamisen täydentäminen (VYV)	3 529 000,00	9 331 000	8 349 856,19	981 143,81	9 331 000,00	0,00	447 868,38	9 778 868,38	8 797 724,57	981 143,81
27.10.18.22. Mervi-voimien ja tiedustelu kehittäminen (PYKEH 2005) (EK)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.18.24. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PYKEH 2006) (EK)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.18.1.24. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PYKEH 2006)	54 500 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	53 903 508,71	53 903 508,71	47 479 500,12	6 424 008,59
27.10.18.25. Puolustusvoimain materiaalien kehittäminen (PYKEH 2007) (EK)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.18.1.25. Puolustusvoimain materiaalien kehittäminen (PYKEH 2007)	10 752 000,00	32 771 000	14 568 917,87	18 202 082,13	32 771 000,00	0,00	8 958 895,34	41 729 895,34	21 952 589,34	19 777 306,00
27.10.18.26. Tekninen tutkimus, tuokehtitys ja hankevalmistelu 2007 (TTK - PROTO 2007) (EK)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.18.27. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PYKEH 2008) (EK)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.18.1.27. Puolustusvoimien materiaalien kehittäminen (PYKEH 2008)	9 180 000,00	9 040 000	8 260 059,27	779 940,73	9 040 000,00	0,00	2 190 206,99	11 230 206,99	9 277 634,95	1 952 572,04
27.10.18.1.28. Pääkumpunkseidun ilmapuolustuksen suorituskyvyn tehostaminen (PKILPU 2008)	18 197 000,00	17 518 000	7 929 486,48	9 588 513,52	17 518 000,00	0,00	14 186 118,76	31 704 118,76	22 115 605,24	9 588 513,52
27.10.18.1.29. Strateginen ilmapuolustuskyky (SAC) (EK)	1 920 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.18.40. Indeksien ja valutaturksien muutoksista aiheutuvat menot (EK) (ennätään)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.18.1.40. Indeksien ja valutaturksien muutoksista aiheutuvat menot	23 000 000,00	36 000 000	20 139 084,97	15 860 915,03	36 000 000,00	0,00	14 177 461,79	50 177 461,79	34 312 448,38	15 865 013,41
27.10.18.2 Muut puolustusmateriaalihanukat (EK) (ennätään)	37 909 000,00	88 824 000	16 888 344,97	71 575 680,22	88 464 025,19	359 974,81	13 960 490,65	102 784 490,65	27 073 006,34	75 351 509,50
27.10.18.50. Muut puolustusmateriaalihanukat (EK) (ennätään)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.10.19 Hawk Mk. 66 -koneiden hankinta (SSV)	12 500 000,00	7 700 000	2 580 571,97	5 119 428,03	7 700 000,00	0,00	5 376 111,52	13 076 111,52	7 599 826,37	5 476 285,15
27.30.20.01 Suomen Korooson kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operatio) (EK)	11 027 000,00	718 000	329 501,27	388 498,73	718 000,00	0,00	3 555 961,77	4 273 961,77	3 885 463,04	388 498,73
27.30.20.02. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operatio) (EK)	210 000,00	210 000	102 940,44	107 059,56	210 000,00	0,00	103 065,27	313 065,27	206 005,71	107 059,56
27.30.20.03. Sotilastarkkailujoukon menot (EK)	3 020 000,00	2 334 000	2 048 169,90	285 830,10	2 334 000,00	0,00	878 960,07	3 212 960,07	2 927 129,97	285 830,10
27.30.20.04. SKJAn menot (ISAF-operatio), Afganistan (EK)	19 100 000,00	7 208 000	2 663 081,88	4 544 918,12	7 208 000,00	0,00	7 860 495,21	15 068 495,21	10 523 577,09	4 544 918,12
27.30.20.06. Liberian kriisinhallintajoukon menot (UNMIL-operatio) (EK)	40 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.30.20.07. Kriisinhallintajoukkojen yhteiset menot (EK)	4 497 000,00	5 230 000	3 694 457,00	1 535 543,00	5 230 000,00	0,00	1 418 801,82	6 648 801,82	5 113 258,82	1 535 543,00
27.30.20.08. Kriisinhallintajoukkojen kehittämisohjelma (EK)	10 000 000,00	15 000 000	6 065 650,73	8 934 349,27	15 000 000,00	0,00	14 368 456,00	29 368 456,00	20 434 106,73	8 934 349,27
27.30.20.09. EU:n taisteiluosastojen koulutuksen palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirtokorvaukset (EK)	4 465 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.30.20.11. EUTM/Somalian koulutusoperaation menot (EK)	320 000,00	108 000	91 127,50	16 872,50	108 000,00	0,00	100 000,00	208 000,00	191 127,50	16 872,50
27.30.20.12. Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintajoukon menot (EK)	1 427 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.30.20.13. Atlantin-operation menot (EK)	4 600 000,00	3 500 000	129 148,80	220 851,20	3 500 000,00	0,00	2 000 000,00	5 500 000,00	329 148,80	220 851,20
27.30.20.14 EU:n Libyan operation menot (EK)	285 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27.30.20.15 Libanonin kriisinhallintajoukon menot (EK)	0	13 100 000	9 293 317,52	3 806 682,48	13 100 000,00	0,00	0,00	13 100 000,00	9 293 317,52	3 806 682,48

27.30.20. Varalla käytössä olevien operaatioiden
lisämenot ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin
kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin
kriisinhallintamenoihin (EK)

27.30.95 Kriisivahtelut (netto) (A)	443 000,00	8 394 000	553 230,87	7 840 769,13	8 394 000,00	0,00	0,00	8 394 000,00	553 230,87	7 840 769,13
-------------------------------------	------------	-----------	------------	--------------	--------------	------	------	--------------	------------	--------------

32. Työministeriön hallinnonala

32.30.51. Työllistämis-, koulutus- ja erityisotoimet (S2-v)

32.30.51.1.2.1. Palkkaukset

	977 498,46	744 262,72	744 262,72	0,00	744 262,72	0,00	0,00	744 262,72	0,00	0,00
	977 498,46	744 263	744 262,72	0,00	744 262,72	0,00	0,00	744 262,72	744 262,72	0,00
	977 498,46	744 263	744 262,72	0,00	744 262,72	0,00	0,00	744 262,72	744 262,72	0,00

Määrärahoilta yhteensä

	2 683 254 172,25	2 797 144 869	2 341 082 973,74	429 562 617,99	2 770 645 591,73	13 163 359,25	479 536 411,28	2 927 673 133,28	2 423 269 989,96	489 376 191,52
--	------------------	---------------	------------------	----------------	------------------	---------------	----------------	------------------	------------------	----------------

Puolustusvoimien talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾	Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)														
	Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Vuoden n valtuudet	Käytetty	Käytämättä	Uusittavissa n+1 TA:ssa	Talousarvio-menot 2012	Määräraha-tarve 2012	Määräraha-tarve 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
...															
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot		361 676	83 558	41 822	125 380	67 934	57 445	60 381	172 015	162 219	81 506	59 659	68 994	544 393	
Aikaisempien vuosien valtuudet		361 676							159 418	109 141	76 565	59 659	68 994	473 777	
Vuonna 2012 käytettävissä olleet valtuudet			83 558	41 822	125 380	67 934	57 445	60 381	12 596	53 079	4 941	0	0	70 616	
...															
27.10.18 Puolustusmateriahankinnat		2 994 482	311 700	201 452	513 152	286 384	226 767	236 552	536 511	760 176	208 975	119 419	59 909	1 684 990	
Aikaisempien vuosien valtuudet		2 994 482							511 759	609 217	147 329	74 159	48 583	1 391 047	
Vuonna 2012 käytettävissä olleet valtuudet			311 700	201 452	513 152	286 384	226 767	236 552	24 751	150 959	61 646	45 260	11 326	293 943	
...															
27.10.19 Hawk Mk 66 -koneiden hankinta		11 791	0	6 710	6 710	0	6 710	0	7 600	5 476	0	0	0	13 076	
Aikaisempien vuosien valtuudet		11 791							7 600	5 476	0	0	0	13 076	
Vuonna 2012 käytettävissä olleet valtuudet				6 710	6 710	0	6 710	0	0	0	0	0	0	0	
Momentti		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta		0							0	0	0	0	0	0	
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		0							0	0	0	0	0	0	
- talonrakennushankevaltuudet ⁵⁾		0							0	0	0	0	0	0	
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- talonrakennushankevaltuudet ⁵⁾			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Yhteensä		3 367 949	395 258	249 984	645 242	354 319	290 923	296 934	716 125	927 871	290 482	179 078	128 903	2 242 459	
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta		0							0	0	0	0	0	0	
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾		0							0	0	0	0	0	0	
- talonrakennushankevaltuudet ⁵⁾		0							0	0	0	0	0	0	
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
- talonrakennushankevaltuudet ⁵⁾			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritelty korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla rivillään.

²⁾ Myös päätöksen tai luvun päätöksessä myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoituvuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Eritelly esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

⁵⁾ Talousarviolain 10 §:n 2 momentissa säädetyn laajuus- tai kustannusarvion perusteella myönnetty valtuudet. Eritelly esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää talonrakennushankevaltuuksia.

PUOLUSTUSVOIMIEN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2012 - 31.12.2012		1.1.2011 - 31.12.2011	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	3 628 527,99		5 622 427,93	
Vuokrat ja käyttökorkvaukset	23 067 476,93		15 376 271,94	
Muut toiminnan tuotot	<u>13 965 970,16</u>	40 661 975,08	<u>10 218 080,64</u>	31 216 780,51
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	274 641 117,27		302 780 751,66	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-18 616 392,98		-9 287 895,21	
Henkilöstökulut	921 866 991,59		932 228 333,03	
Vuokrat	163 164 635,23		152 544 929,04	
Palvelujen ostot	582 749 065,58		530 654 613,99	
Muut kulut	606 972 638,90		425 624 052,37	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-2 054 838,36		-14 535 019,54	
Poistot	44 146 309,24		44 263 715,21	
Sisäiset kulut	<u>548 051,59</u>	<u>-2 573 417 578,06</u>	<u>1 130 591,34</u>	<u>-2 365 404 071,89</u>
JÄÄMÄ I		2 532 755 602,98		2 334 187 291,38
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 132 284,66		-567 631,08	
Rahoituskulut	<u>-141 947,39</u>	990 337,27	<u>-1 373 954,32</u>	-1 941 585,40
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	9 258 304,38		-1 672 832,32	
Satunnaiset kulut	<u>-161 951,07</u>	9 096 353,31	<u>-599 024,25</u>	-2 271 856,57
JÄÄMÄ II		2 522 668 912,40		2 338 400 733,35
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	402 038,31		234 137,28	
Siirrot talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille	<u>0,00</u>	<u>-402 038,31</u>	<u>0,00</u>	<u>-234 137,28</u>
JÄÄMÄ III		2 523 070 950,71		2 338 634 870,63
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	18 261 586,41		22 420 777,09	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-271 734 074,73</u>	<u>-253 472 488,32</u>	<u>-257 737 290,10</u>	<u>-235 316 513,01</u>
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>2 776 543 439,03</u>		<u>2 573 951 383,64</u>

PUOLUSTUSVOIMIEN TASE

	31.12.2012		31.12.2011	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Tutkimus- ja kehittämismenot	123 538,93		188 087,79	
Aineettomat oikeudet	35 406 359,84		12 535 416,64	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 917 643,94		1 603 117,87	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>846 292,31</u>	38 293 835,02	<u>28 328 385,73</u>	42 655 008,03
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	1 218 429,65		1 276 106,41	
Rakennelmat	15 609 936,70		17 395 530,63	
Rakenteet	900 476,10		792 669,72	
Koneet ja laitteet	228 619 175,77		157 874 984,21	
Kalusteet	760 539,59		1 272 100,12	
Muut aineelliset hyödykkeet	286 628,48		305 521,97	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>4 832 343,63</u>	252 227 529,92	<u>30 249 326,54</u>	209 166 239,60
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>134 751,96</u>	<u>134 751,96</u>	<u>134 751,96</u>	<u>134 751,96</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ				
		290 656 116,90		251 955 999,59
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	<u>411 042 395,04</u>	411 042 395,04	<u>393 271 842,86</u>	393 271 842,86
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset		353 689,06		170 141,17
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	5 985 218,46		3 005 408,47	
Siirtosaamiset	16 805 367,77		263 937,20	
Muut lyhytaikaiset saamiset	489 273,23		677 841,20	
Ennakkomaksut	<u>425 572 865,67</u>	448 852 725,13	<u>490 877 194,59</u>	494 824 381,46
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT LYHYTAIKAISET SJOITUKSET				
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	335 648,51		159 724,04	
Tiliviraston menotilit	9,00		0,00	
Muut pankkitilit	<u>10 321,17</u>	<u>345 978,68</u>	<u>0,00</u>	<u>159 724,04</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ				
		860 594 787,91		888 426 089,53
VASTAAVAA YHTEENSÄ				
	<u>1 151 250 904,81</u>		<u>1 140 382 089,12</u>	

	31.12.2012		31.12.2011	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	81 387 757,35		81 387 757,35	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	708 227 189,48		740 799 209,35	
Pääoman siirrot	2 789 424 059,39		2 541 379 363,77	
Tilikauden tuotto-/kulujaama	<u>-2 776 543 439,03</u>	802 495 567,19	<u>-2 573 951 383,64</u>	789 614 946,83
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	140 230 366,94		165 149 978,01	
Kirjanpitoyksikköjen väliset tilitykset	17 160 375,07		16 308 445,95	
Edelleen tilitettävät erät	28 206 085,07		28 781 424,48	
Siirtovelat	162 551 257,31		139 771 303,17	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>607 253,23</u>	<u>348 755 337,62</u>	<u>755 990,68</u>	<u>350 767 142,29</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		348 755 337,62		350 767 142,29
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>1 151 250 904,81</u>		<u>1 140 382 089,12</u>

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Vuoden 2012 kolmannesta lisätalousarviosta aiheutui muutos valtion talousarvion tilijaotteluun, jolla puolustusvoimille jaettiin momentin 27.01.23. ”Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen (S 3 v)” määrärahaa. Lisäksi puolustusvoimat sai momentin 27.01.23 määrärahaa sisäasiainministeriöltä siirrettyään sille vastaavaa vuoden 2010 neljännessä lisätalousarviossa myönnettyä määrärahaa menokohdalta 4.10.27.01.23.

Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Puolustusvoimat - kirjanpitoyksikössä on käytäntönä, että valuuttamääräiset liiketapahtumat merkitään kirjanpitoon Suomen rahaksi muutettuina pääsääntöisesti tapahtumapäivän mukaiseen kurssiin. Jos kurssissa on tapahtunut muutos tapahtumapäivän ja maksupäivän välisenä aikana, realisoitunut kurssiero käsitellään maksun yhteydessä menon tai tulon oikaisueränä maksuun perustuen.

Alla olevassa taulukossa on esitetty ostovelkojen osalta erot, jotka syntyvät edellä mainitun käytännön ja sen välillä, jos arvostuksessa käytettäisiin vuoden viimeisen päivän mukaista kurssia.

Summa tapahtumavaluuttana		Summa yritysvaluuttana ⁽¹⁾		Kurssi 31.12.2012	Arvostusero ^(2,3)	
15 970,84	CAD	11 580,63	EUR	1,31220	590,41	EUR
- 393 000,00	CHF	- 326 259,20	EUR	1,20800	928,06	EUR
- 60 240,64	DKK	- 8 075,05	EUR	7,46040	0,33	EUR
- 266 331,53	GBP	- 326 497,06	EUR	0,81695	489,90	EUR
- 7 414 050,00	NOK	- 1 011 978,00	EUR	7,33750	1 545,28	EUR
- 1 114,40	PLN	- 273,63	EUR	4,08090	0,55	EUR
- 2 058 924,00	SEK	- 239 058,57	EUR	8,56150	-1 427,80	EUR
- 3 458 942,09	USD	- 2 629 928,01	EUR	1,31830	6 138,19	EUR
Yhteensä					8 264,92	EUR
¹⁾ Arvostus tapahtumapäivän mukaiseen kurssiin						
²⁾ Tapahtumapäivän ja vuoden viimeisen päivän kurssien mukaisten arvostusten välinen erotus						
³⁾ Negatiivinen etumerkki tarkoittaa sitä, että velan määrä tilinpäätöksessä tulisi olla yritysvaluuttana suurempi						

Tilinpäätöksessä ei ole avoinna muita kuin Suomen rahan määräisiä myyntisaatavia.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Lomapalkkavelan laskennassa huomioitiin säästövapaiden osuus, jota vuoden 2011 tilinpäätöksessä ei voitu huomioida aiheutuen siitä, että vuoden 2011 aikana käyttöön otetut uudet henkilöstöhallinnon järjestelmät eivät tuottaneet tältä osin luotettavaa tietoa lomapalkkavelan laskemiseksi. Vuoden 2012 säästövapaiden osuus sivukuluineen lomapalkkavelasta oli noin 1,8 milj. euroa.

Vaihto-omaisuuden arvostamisessa noudatettiin edelleen erillistä arvostussuunnitelmaa.

Tuotto- ja kululaskelmassa on korjattu vuoden 2011 vertailutiedot JÄÄMÄ I:n, JÄÄMÄ II:n ja JÄÄMÄ III:n osalta valtiovarainministeriön tilinpäätöslaskelmakaavan mukaiseksi poistamalla miinusmerkit kyseisten lukujen edestä ja noudatettu samaa käytäntöä vuoden 2012 vastaavien lukujen esittämisessä.

Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvoiton tietojen kanssa

Puolustusvoimat siirtyi noudattamaan vuonna 2012 palkkojen kirjauksissa suoriteperustetta, kun vuoden 2011 aikana käyttöön otetut henkilöstöhallinnon järjestelmät mahdollistivat kirjaustavan muutoksen. Puolustusvoimilla oli käytäntönä vuoden 2008 joulukuusta alkaen kohdentaa palkkakirjaukset maksuperusteisesti. Kuitenkin jo vuoden 2011 tilinpäätöksessä kohdistettiin suoriteperusteisesti lähinnä lisäpalkkoja koskevat kaksi viimeistä maksujaksoa vuodelle 2011.

Taseeseen palkkojen aputilille jäi maksettuja palkkoja koskeva epäselvä noin 0,2 milj. euron saldo, jonka kohdistaminen lopullisille kirjanpidon tileille selvitetään vuoden 2013 aikana.

Vuonna 2012 voimaan tulleen Valtiokonttorin Kirjanpidon tilit -määräyksen (Dnro VK 427/03/2012 - 23.10.2012) mukaisesti liikekirjanpidon tilikarttaan lisättiin uusien arvonlisäverokantojen mukaiset tilit aiheuttaen vähäisiä kohdennusmuutoksia liikekirjanpidossa tilien 9300 ”Arvonlisäverokulut 10 %” ja 9302 ”Arvonlisäverokulut 24 %” osalta verrattaessa vuosia 2012 ja 2011.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2011	Talousarvio 2012 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2012	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
12.27.20 Tulot irtaimen omaisuuden myymistä ja rojalimaksuista (netto)					
Bruttotulot	6 902 256,27	4 018 000,00	7 487 896,35	3 469 896,35	186 %
Bruttomenot	6 884 256,27	4 000 000,00	7 469 896,35	3 469 896,35	187 %
Nettotulot	18 000,00	18 000,00	18 000,00	0,00	100 %
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)					
Bruttomenot	1 749 280 906,04	1 755 194 000,00	1 665 946 023,10	1 764 225 203,61	1 755 839 028,67
Bruttotulot	24 690 906,04	20 700 000,00	29 731 203,61	29 731 203,61	29 731 203,61
Nettomenot	1 724 590 000,00	1 734 494 000,00	1 636 214 819,49	98 279 180,51	1 824 387 005,57
27.01.29 Puolustusministeriön hallinnonalan arvontisäveromenot (arviomääräraha)					
Bruttomenot		298 497 000	285 531 016,24	285 531 016,24	1 726 107 825,06
Bruttotulot					
Nettomenot	259 156 004,96	298 497 000	285 531 016,24	12 965 983,76	
27.30.95 Kurssivaihtelut (netto) (arviomääräraha)					
Bruttomenot	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	
Bruttotulot	8,76	0,00	0,00	0,00	
Nettomenot	-8,76	10 000,00	0,00	10 000,00	
				Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytetty vuonna 2012 (pl. peruutukset)
				89 893 005,57	1 726 107 825,06
				0,00	1 824 387 005,57
					98 279 180,51

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Puolustusvoimat kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2012 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 3 kohdan mukaisia arviomäärärahojen ylityksiä.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Päälukon ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.

27. Puolustusministeriön hallinnonala

		Peruutettu Tilijaottelu	Yhteensä
Vuosi 2010			7 338 472,99
27.10.18.01.	Puolustusvoimien materiaalin kehittämisen (PVKEH 2009) (EK)	35,40	
27.10.18.02.	Puolustusvoimien materiaalin kehittämisen (PVKEH 2010) (EK) (enintään)	23 866,58	
27.10.18.03.	Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistelu 2010 (TTK-PROTO 2010) (EK) (enintään)	37,51	
27.10.18.07.	Valmiusryhtymien varustaminen (VYV1) (EK)	99 496,00	
27.10.18.22.	Merivoimien ja tiedustelun kehittämisen (PVKEH 2005) (EK)	185 025,19	
27.10.18.27.	Puolustusvoimien materiaalin kehittämisen (PVKEH 2008) (EK)	10 000,49	
27.10.18.50	Muut puolustusmateriaalihankinnat (EK) (enintään)	20 011,82	
27.01.23	Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen (s 3 v)	7 000 000,00	
Vuosi 2011			7 328 504,00
27.10.18.1.07.	Valmiusryhtymien varustaminen (VYV1) (EK)	7 328 504,00	

Päälukot yhteensä

Vuosi 2010	7 338 472,99
Vuosi 2011	7 328 504,00

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2012	2011
Henkilöstökulut	734 024 219,58	744 051 049,01
Palkat ja palkkiot	712 768 849,61	734 928 058,80
Tulosperusteiset erät	41 991,27	49 301,54
Lomapalkkavelan muutos	21 213 378,70	9 073 688,67
Henkilösivukulut	187 842 772,01	188 177 284,02
Eläkekulut	167 907 572,42	167 379 394,45
Muut henkilösivukulut	19 935 199,59	20 797 889,57
Yhteensä	921 866 991,59	932 228 333,03
Johdon palkat ja palkkiot, josta	4 517 477,31	4 639 332,37
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	19 025,50	25 197,30
Johto	5 989,60	4 709,55
Muu henkilöstö	13 035,90	20 487,75

Palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 2.574.754,27 euroa (2.510.885,02 euroa). Lisäksi palkat ja palkkiot sisältävät reserviläisille maksettuja palkkoja 1.191.228,55 euroa (7.553.918,80 euroa), asevelvollisille maksettuja päivärahoja 38.903.289,32 euroa (41.183.358,96 euroa) sekä kriisinhallintahenkilöstölle maksettuja päivärahoja 9.483.961,73 euroa (8.216.143,14 euroa).

Puolustuvoimien tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % 1)	Jäännösarvo €tai %
11. Aineettomat hyödykkeet				
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	5	20	0
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	5	20	0
Ostetut atk-ohjelmistot	Tasapoisto	5	20	0
Patenttioikeudet	Tasapoisto	10	10	0
Tekijänoikeudet	Tasapoisto	10	10	0
Liittymismaksut	Tasapoisto	10	10	0
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	10	10	0
Itsevalmistetut atk-ohjelmat	Tasapoisto	5	20	0
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20	0
Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	-	-	-	-
12. Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset	Tasapoisto	20	5	0
Rakennelmat	Tasapoisto	10	10	0
Muut rakenteet	Tasapoisto	10	10	0
Autot ja muut maajetäsvälineet	Tasapoisto	5	20	0
Laivat ja muut vesikuljetusvälineet				
Alukset ja raskaat vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	15	6,7	0
Pienveneet ja kevyet vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	5	20	0
Lentokoneet ja muut ilmajetäsvälineet	Tasapoisto	20	5	0
Raskaat työkoneet (Käyttöaika yli 10 vuotta)	Tasapoisto	15	6,7	0
Kevyet työkoneet (Käyttöaika alle 10 vuotta)	Tasapoisto	10	10	0
Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	3	33,3	0
Toimistokoneet ja -laitteet	Tasapoisto	5	20	0
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5	20	0
Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	Tasapoisto	10	10	0
Muut tutkimuslaitteet				
Mittalaitteet	Tasapoisto	5	20	0
Muut tutkimuslaitteet	Tasapoisto	10	10	0
Muut koneet ja laitteet				
Simulaattorit	Tasapoisto	20	5	0
Lennonvarmistuslaitteet	Tasapoisto	15	6,7	0
Muut koneet ja laitteet (Käyttöaika yli 5 vuotta)	Tasapoisto	10	10	0
Muut koneet ja laitteet (Käyttöaika alle 5 vuotta)	Tasapoisto	5	20	0
Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	10	10	0
Muut kalusteet	Tasapoisto	10	10	0
Taide-esineet	-	-	-	-
Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	10	10	0
Keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	-	-	-	-
13. Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osuudet	-	-	-	-
Osakkeet	-	-	-	-

Hankinnasta aiheutuva meno kirjataan hankintatilikauden kuluksi, mikäli kyseessä on lyhytvaikutteinen hankinta. Mikäli kyseessä on pitkävaikutteinen tuotannontekijä, niin sen hankintameno on valtion talousarviosta annetun asetuksen 66 g §:n mukaan aktivoitava luonteensa mukaisesti. Poistomenettelyssä noudatetaan Puolustusvoimissa seuraavia sääntöjä 1. Poistomenettelyn alarajana on yhden vuoden taloudellinen pitoaika. Tätä lyhyempivaikutteisemmat tuotannontekijät kirjataan kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi. 2. Poistomenettelyn alarajana on 10.000 euron arvonnäisäveroton hankintameno. Tätä alhaisemmat tuotannontekijöiden hankintamenot kirjataan kokonaisuudessa hankintatilikauden kuluksi.

Taide-esineiden osalta noudatetaan 10.000 euron aktivointirajaa. Tätä alhaisemmat taide-esineiden hankintamenot kirjataan kokonaisuudessa hankintatilikauden kuluksi. Osakkeiden ja osuuksien osalta ei noudateta 10.000 euron aktivointirajaa, vaan kaikki osakkeet ja osuudet aktivoidaan taseeseen riippumatta niiden hankintamenosta. Käyttöomaisuuden perusparannusmenoina käsitellään sellaiset menot, jotka lisäävät olennaisesti hyödykkeen tuotantokykyä. Tällaiset perusparannusmenot merkitään käyttöomaisuuden alkuperäisen hankintamenon lisäykseksi. Sellaiset perusparannusmenot, joilla ei lisätä käyttöomaisuuden tuotantokykyä kirjataan korjaus- ja kunnossapitomenoina suoraan hankintatilikauden kuluksi.

Käyttöomaisuuskohde pidetään käyttöomaisuuskirjanpidossa niin kauan kuin sen vaikutusaika jatkuu, vaikka sen koko hankintameno olisi jo kirjattu poistoina kuluksi. Omaisuuden ilmaisluovutuksen tai tuhoutumisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva meno jäännös poistetaan kokonaan. Myynnin yhteydessä tehdään viimeinen poisto omaisuuden viimeiseltä käyttökuukaudelta, jonka jälkeen jäljelle jäävä meno jäännös kirjataan myyntivoittojen tai tappioiden tilin oikaisuksi.

Puolustuvoimien tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet				Yhteensä	
	110. Perustamis- ja järjestelymenot	111. Tutkimus- ja kehittämismenot	112. Aineettomat oikeudet	114. Muut pitkävaikutteiset menot		119. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat
		0,00	639 873,02	37 427 719,14		13 429 682,33
Hankintameno 1.1.2012	0,00	0,00	28 448 215,04	1 044 959,99	1 380 875,26	
Lisäykset	0,00	0,00	125 169,41	0,00	28 862 968,68	
Vähennykset	0,00	639 873,02	65 750 764,77	14 474 642,32	846 292,31	
Hankintameno 31.12.2012	0,00	451 785,23	24 892 302,50	11 826 564,46	0,00	
Kertyneet poistot 1.1.2012	0,00	0,00	81 932,95	0,00	0,00	
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	64 548,86	5 534 035,38	730 433,92	0,00	
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden arvonalennukset	0,00	516 334,09	30 344 404,93	12 556 998,38	0,00	
Kertyneet poistot 31.12.2012	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	0,00	123 538,93	35 406 359,84	1 917 643,94	846 292,31	

	Aineelliset hyödykkeet ja käyttöomaisuusarvopaperit				Yhteensä	
	122. - 124. Rakennukset, rakennelmat ja rakenteet	125. - 127. Koneet ja laitteet sekä kalusteet	128. Muut aineelliset hyödykkeet	129. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		130. Käyttöomaisuusarvopaperit
		37 805 919,44	532 544 809,14	512 678,91		30 249 326,54
Hankintameno 1.1.2012	1 499 875,51	117 551 549,86	0,00	27 428 463,48	7 031 672,46	
Lisäykset	2 365 400,57	21 438 938,14	0,00	52 845 446,39	7 031 672,46	
Vähennykset	36 940 394,38	628 657 420,86	512 678,91	4 832 343,63	134 751,96	
Hankintameno 31.12.2012	18 341 612,68	373 397 724,81	207 156,94	0,00	0,00	
Kertyneet poistot 1.1.2012	1 948 739,82	9 099 737,83	0,00	0,00	0,00	
Vähennysten kertyneet poistot	2 814 204,68	34 760 611,49	18 893,49	0,00	0,00	
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	4 474,39	219 107,03	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden arvonalennukset	19 211 551,93	399 277 705,50	226 050,43	0,00	0,00	
Kertyneet poistot 31.12.2012	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	17 728 842,45	229 379 715,36	286 628,48	4 832 343,63	134 751,96	

252 362 281,88

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2012	2011	Muutos
Korot euromääräisistä saamisista	1 145 422,12	-585 123,61	1 730 545,73
Korot valuuttamääräisistä saamisista	172,75	10 018,57	-9 845,82
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	-23 855,21	-5 364,04	-18 491,17
Osingot	10 545,00	12 838,00	-2 293,00
Rahoitustuotot yhteensä	1 132 284,66	-567 631,08	1 699 915,74
Rahoituskulut	2012	2011	Muutos
Korot euromääräisistä veloista	137 502,02	1 371 797,99	-1 234 295,97
Korot valuuttamääräisistä veloista	12,83	919,82	-906,99
Muut rahoituskulut	4 432,54	1 236,51	3 196,03
Rahoituskulut yhteensä	141 947,39	1 373 954,32	-1 232 006,93
Netto	990 337,27	-1 941 585,40	2 931 922,67

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2012 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 9 kohdan mukaisia viraston tai laitoksen myöntämiä, varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita lainoja.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2012		31.12.2011		
	Kappale määrä	Markkina-arvo Kirjanpitoarvo	Omistussuus %	Myyntioikeuksien Saadut osingot	Markkina-arvo Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	291	0,00	0,00	10 545,00	0,00
Ikaalisten - Parkanon Puhelin Oy	5	2 186,45		55,00	2 186,45
Kimito Telefon Ab	17	8 005,81			8 005,81
Kokkolan Puhelin Oy	4	1 614,60			1 614,60
Kontiolahden Jäähalli Oy	5	8 409,40			8 409,40
Kymen Puhelin Oy	27	9 990,27			9 990,27
Lättilän Puhelinosuuskunta	1	403,65			403,65
Lohjan Puhelin Oy ⁽¹⁾	-	0,00		360,00	0,00
Mikkelin Puhelinyhdistys	70	34 141,80		2 450,00	34 141,80
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	11	4 625,17			4 625,17
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy A sarja	5	2 186,45			2 186,45
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy B sarja	11	4 810,19			4 810,19
Turun Telelaitos	39	16 398,33			16 398,33
Vaasan Läänin Puhelin Oy	96	41 979,84		7 680,00	41 979,84
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	0	0,00	0,0	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä		134 751,96	0,00	10 545,00	134 751,96

¹⁾ Siirretty valtiovarainministeriön asiakirjan 10/29/2006 - 13.11.2006 mukaisesti Valtiokonttorille.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut**Myönnetyt takaukset ja takuut**

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2012 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 12 kohdan mukaisia myönnettyjä takauksia ja takuita.

Myönnetyt takaukset ja takuut valuutoittain

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2012 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 12 kohdan mukaisia myönnettyjä takauksia ja takuita valuutoittain.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2012	Määräraha-tarve 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
	231 920 554	237 153 603	241 059 680	237 830 620	481 583 633	1 197 627 536
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä						
Leijona Catering Oy, muonituspalveluiden osto	65 683 510	67 184 760	70 544 756	70 544 756	141 089 512	349 363 784
Fazer Foods service, muonituspalveluiden osto	4 423 950	3 990 000	4 189 500	4 189 500	8 379 000	20 748 000
Puolustusvoimien toimitilojen ja alueiden vuokrasopimukset	158 742 603	162 998 000	163 494 000	162 812 000	332 072 000	821 376 000
Atea, tulostuspalvelusopimus	2 361 600	2 380 800	2 380 800	0	0	4 761 600
Easy Km, Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskusten leasingautojen vastuut	708 891	600 043	450 624	284 364	43 121	1 378 152

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2012 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 12 kohdan mukaisia muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehtyjä sopimuksia ja sitoumuksia.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2012 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 13 kohdan rahastoituja varoja.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällytettävät rahastoitavat varat

Nimi	Taseen		Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
	loppusumma tai varojen määrä 31.12.2011	loppusumma tai varojen määrä 31.12.2010	
Kadettikunnan tukisäätiö	774 029,61	833 010,38	Säätiön tarkoituksena on tukea maanpuolustusta edistävää tieteellistä tutkimus- ja ja opetustyötä sekä julkaisutoimintaa. Säätiö palkitsee, kannustaa ja tukee sääntöjen mukaisesti kadetteja ja Kadettikoulun henkilökuntaa stipendein ja apurahoin. Säätiö voi palkita myös Kadettikoulun toimintaa merkittävästi edistäneitä henkilöitä tai yhteisöjä.
Kauppaneuvos Werner Haacklinin säätiö upseerikoulutuksen edistämiseksi	766 661,24	848 134,43	Säätiön tarkoituksena on edistää kyvykkäiden suomen upseereiden mahdollisuuksia tehdä ja seurata sotatieteellistä tutkimusta
Maanpuolustuksen aloitesäätiö	438 158,10	466 258,24	Säätiön tarkoituksena on edistää Suomen puolustusvoimissa toimivien ihmisten, aloitteellisuutta, innovatiivisuutta, ja luovuutta sekä tehtävissään sekä tehtävissään että yleisten sotatieteiden, erityisesti sotateknikan, johtamiskulttuurin, hallinnon, pedagogiikan ja sotiassosilogian aloilla.
Puolustusvoimien tukisäätiö	5 419 190,13	5 384 704,80	Säätiön tarkoituksena on tukea maanpuolustustyötä ja maanpuolustustaota kohottavaa toimintaa sekä tehdä puolustusvoimat tunnetuksi yhteiskunnassamme.
Merisotakoulun tukisäätiö	79 221,45	136 310,69	Edistää merivoimien ja meripuolustuksen hyväksi tehtävää koulutus-, kasvatusta-, opetus- ja tutkimustyötä sekä julkaisutoimintaa Merisotakoulun piirissä.
Ilmavoimien kantahenkilökunnan avustussäätiö	305 915,73	294 573,68	Avustaa lähiomaisia ilmavoimissa palkattuna olevan tai ilmavoimien virkaan tai toimeen koulutettavana olevan oppilaan kuolemantapauksen yhteydessä.
Ilmavoimien Lapinmaja-Säätiö	116 511,81	113 834,30	Edistää ilmavoimien lentävän henkilöstön erämaaoissa tapahtuvaa pelastaumiskoulutusta ylläpitämällä ja kehittämällä säädekinjassa mainittua pelastaumisharjoitustukikohtaa.
Ilmavoimien Tuki-Säätiö	1 606 856,89	1 648 839,67	Säätiön tarkoituksena on edistää maanpuolustustyötä ja erityisesti maamme ilmavoimien avustamalla taloudellisesti ilmavoimien teknillistä ja taktillista kehitystä tarkoitettavia pyrkimyksiä ilmalutietouden, -taidon ja -pätevyyden kohottamiseksi sekä tukemalla maanpuolustuksen kehittämiseen tähtäävää tieteellistä työtä paitsi ilmavoimien ja sen reservin piirissä myös ilmavoimien hyäkksi muutoin toimivien henkilöiden keskuudessa.
Bertil Ösbon muitopalkintorahasto	(*)	1 350,34	Ilmavoimien esikunnalla on hallinnoitavanaan ruotsalaisen Bertil Ösbon 6.3.1996 Suomen Ilmavoimille lahjoittaman muistoapinkintorahasto. Muistopalkinto ja stipendi luovutetaan Ilmavoimien komentajan tekemän päätöksen perusteella. Rahaston tilin saldo vuonna 2011 oli 12176,46 SEK (1350,17 EUR/ kesäkuun 30.12.2011). (* Rahasto lakkautettu.
Viesti- ja Sähkötekniikan Koulun stipendirahas	5 862,94	6 348,93	Stipendirahaston tarkoituksena on jakaa stipendejä, apurahoja ja palkkoita kursseille oppilaille ja henkilökunnalle
Opistoupseerikoulutuksen tukisäätiö	60 426,53	63 251,29	Säätiön tarkoituksena on tukea opistoupseerikoulutusta edistävää opiskelu-, ja opetus-, tutkimus- ja kehittämistyötä Maasotakoulussa ja sen ohjaamisessa opistoupseerikoulutusta antavissa oppilaitoksissa. Säätiö voi tukea yksityisiä henkilöitä ja yhteisöjä jotka ovat merkittävällä tavalla toimineet opistoupseerikoulutusta ja maanpuolustusta edistävällä tavalla
Tykistöskoulun tukisäätiö	151 137,70	160 885,80	Tukea maanpuolustustyötä ja sen piirissä erityisesti Tykistöskoulussa tapahtuvaa tykistöllisiä tietoja ja taitoja edistävää opiskelua sekä opetus-, tutkimus ja kehittämistyötä ja julkaisutoimintaa sekä aselajin perinteiden säilyttämistä ja vaalimista

Taseen loppusummina on esitetty kaksi viimeisintä vahvistettua tilinpäätöstä.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2012 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 15 kohdan mukaisia velan muutoksia.

Puolustusvoimien tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Puolustusvoimat-kirjanpitoyksiköllä ei ole vuonna 2012 ollut talousarvioasetuksen 66 h §:n 15 kohdan mukaista velan maturiteettijakautumaa ja duraatiota.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Vuoden 2011 aikana puolustusvoimissa käyttöön otettujen SAP:n ja Logican tuotteisiin perustuvien henkilöstöhallinnon järjestelmien kirjanpitoon tuottama aineisto on edelleen vuoden 2012 aikana sisältänyt virheellisyyksiä ja aiheuttanut paljon selvittelytyötä sitoen runsaasti taloushallinnon resursseja. Vuoden 2012 aikana on saatu käyttöön SAP:n toiminnallisuus, joka helpottaa kirjanpitosiirrossa tunnistamaan virheellisen aineiston, jolloin aineiston siirto kirjanpitoon kyetään tekemään entistä joustavammin. Toiminnallisuuden avulla saadaan myös kirjanpitosiirrossa esiintyvät virheet dokumentoitua.

Tilikauden alussa otettiin käyttöön PVSAP KEH –järjestelmäajennushankkeessa valmisteltu uusi seurantakohdemalli, joka tarkoitti siirtymistä SAP:n standardiratkaisujen hyödyntämiseen talouden seurannassa. Uuden seurantakohdemallin käyttöönotto osaksi puolustusvoimien taloushallinnon menettelyitä osoittautui haasteelliseksi, koska uusi seurantakohdemalli ei mahdollista entisen muotoista suunnittelua ja seurantaa, joihin oli totuttu vuonna 2003 alkaneesta puolustusvoimien SAP:n käyttöönotosta.

Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskus yhtiöitettiin vuoden 2012 alusta lukien toimintansa aloittaneeseen Leijona Catering Oy:ön. Puolustusvoimat siirsi valtioneuvoston kanslialle Leijona Catering Oy:lle luovutetun käyttö- ja vaihto-omaisuuden tase-arvon 31.12.2011 suuruudeltaan 7.031.672,46 euroa. Ennen hallinnan siirtoa valtioneuvoston kanslialle kirjattiin kyseinen omaisuus asianomaisten käyttö- ja vaihto-omaisuustilien hyvitykseksi ja liikekirjanpidon tilin 1301 ”Muut osakkeet” veloitukseksi.

6. Allekirjoitus

Puolustusvoimat -kirjanpitoyksikön tilinpäätös on hyväksytty.

Helsingissä 14. maaliskuuta 2013

Puolustusvoimain komentaja
Kenraali

Ari Puheloinen

Pääesikunnan päällikkö
Vara-amiraali

Juha Rannikko

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä . . .2013